

Møte onsdag den 19. oktober 2011 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 7):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Representantene Tove Linnea Brandvik, Anne Tingelstad Wøien, Hadia Tajik, Michael Tetzschner, Håkon Haugli, Ketil Solvik-Olsen og Line Henriette Hjemsdal, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Følgende innkalte vararepresentanter har tatt sete:

For Aust-Agder fylke: Åshild Karoline Haugland

For Akershus fylke: Bente Stein Mathisen og Anita Orlund

For Oppland fylke: Kristine Kvam

For Oslo: Karin Yrvin og Khalid Mahmood

For Rogaland fylke: Terje Halleland

For Sogn og Fjordane fylke: Anette Stegegjerdet Norberg

For Nord-Trøndelag fylke: Bård Langsåvold

For Østfold fylke: Erlend Wiborg

Fra representantene Sigvald Oppebøen Hansen og Snorre Serigstad Valen foreligger søknader om permisjon i tiden fra og med 19. oktober til og med 25. oktober, begge for å delta som valgobservatører for OSSEs parlamentariske forsamling under parlamentsvalget i Tunisia.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentantene, for Telemark fylke Odin Adelsten Bohmann, og for Sør-Trøndelag fylke Aud Herbjørg Kvalvik, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Odin Adelsten Bohmann og Aud Herbjørg Kvalvik er til stede og vil ta sete.

Representanten Kari Kjønås Kjos vil framsette et representantforslag.

Kari Kjønås Kjos (FrP) [10:01:50]: Jeg har gleden av å fremme et forslag på vegne av Siv Jensen, Solveig Horne, Åse Michaelsen og meg selv om tiltak for å sikre kvinner rask rekonstruksjon av bryst etter kreftoperasjoner.

Presidenten: Representanten Harald T. Nesvik vil framsette et representantforslag.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:02:22]: Jeg har den glede å fremme forslag fra stortingsrepresentantene Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal og meg selv om en lovfestet, fullverdig nettolønnsordning for sjøfolk.

Presidenten: Representanten Torgeir Trældal ønsker å framsette et representantforslag.

Torgeir Trældal (FrP) [10:02:53]: Jeg vil på vegne av stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold og meg selv fremme et forslag om å oppheve delingsforbudet i jordloven.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:03:12]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Anniken Huitfeldt, Lars Peder Brekk og Lisbeth Berg-Hansen vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Harald T. Nesvik.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:03:54]: Jeg vil gjerne stille et spørsmål til fiskeri- og kystministeren.

Vi har den senere tid sett oppslag både i media og andre steder som viser at Redningsselskapet ser seg nødt til å legge to redningsskøyter til kai neste år for å kunne forsvare den økonomien som selskapet har tilgjengelig for å drifte denne typen form for beredskap langs kysten.

Redningsskøytene er et meget viktig fundament for det som skjer langs kysten og for beredskapen og sikkerheten som man er helt avhengig av i de farvannene som man opererer i. Vi har sett en rekke situasjoner der personell fra redningsskøyta har kommet veldig raskt til stede og reddet svært mange mennesker, og for kystbefolkningen og dem som ferdes langs kysten, er nettopp den innsatsen som redningsskøytene gir, av uvurderlig karakter.

Tidligere har Redningsselskapet vært finansiert ved både frivillig innsats, lotteri, man har hatt spilleautomater der man har fått på plass en kompensasjonsordning – som ikke fullt ut kompenserer for utgiftene, selvfølgelig – og i tillegg har man bevilgninger over statsbudsjettet. Disse bevilgningene samlet sett gjør at man ikke lenger klarer å opprettholde innsatsen langs kysten. Da hurtigruta sto i brann utenfor Ålesund, var det bl.a. redningsskøyta som hjalp til med å få den inn til kai.

Jeg stiller følgende spørsmål til fiskeri- og kystministeren: Vil fiskeri- og kystministeren sørge for at man får en fullfinansiering av Redningsselskapet utover det som ligger i statsbudsjettet, for å sikre beredskapen langs kysten også neste år?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:06:08]: La meg først få si at jeg er helt enig med representanten Harald T. Nesvik i at Redningsselskapet gjør en stor og viktig jobb for oss på kysten, og som kystbeboer vet jeg å sette veldig stor pris på det.

Det er også et mål for regjeringen at våre rammetil-

skudd skal bistå selskapets innsats innenfor den aksjonsrettede redningstjenesten og det ulykkesforebyggende arbeidet som de gjør. For budsjettåret 2012 har vi fremmet et forslag om å videreføre bevilgninger på samme nivå som i år. Det tilskuddet kommer i tillegg til det tilskuddet som bevilges over Kulturdepartementets budsjett, da som kompensasjon for bortfallet av de inntektene som de hadde gjennom spilleautomatvirksomheten. For 2010 utgjorde det beløpet 133 mill. kr. Så kan en stille spørsmål om det å forsvare at de inntektene som falt bort, skal kompenseres fullt ut av staten. Det synes jeg det er krevende å være med på, all den tid de lå på et veldig høyt nivå.

Jeg foreslår at vi viderefører bevilgninger på mitt budsjett på samme nivå som i år, og med bakgrunn i at Redningsselskapet faktisk har 700 mill. kr på bok. Så i en situasjon der det var viktig for meg å bidra til et stramt budsjett, fant jeg at det var hensiktsmessig og forsvarlig i år. I tillegg har jo Kystverket og Redningsselskapet inngått en avtale om kjøp av andre tjenester, som jeg også håper kan være med og bidra til en inntektsutvikling hos Redningsselskapet.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:08:04]: Jeg takker statsråden for svaret, selv om det overhodet ikke var imøtekomende, men mer en forklaring, eller en bortforklaring.

Nå vet vi faktisk at selv i år må Redningsselskapet bruke flere titalls millioner kroner av oppsparte midler for å hjelpe folket langs kysten med den beredskapen de har. Dette kan ikke fortsette over tid. Jeg så også at statsråden på TV 2 i går kveld sa at til tross for at to redningsskøyter legges til kai, blir ikke beredskapen svekket.

Jeg har lest regjeringens budsjett relativt inngående på dette punktet, og jeg har følgende spørsmål til statsråden: Hvilken styrking av Kystvakten eller redningshelikoptertjenesten er gjort som gjør at den typen beredskap er styrket? For det var jo det som statsråden ga uttrykk for gjennom media i går, at beredskapen ikke ble svekket ved å legge to skøyter til kai. Jeg tror hele befolkningen langs kysten er uenig med statsråden.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:09:07]: Som jeg sa i mitt første svar, foreslår jeg å videreføre bevilgningen også neste år på samme nivå som i år. I tillegg har vi jo, som representanten påpeker, en videre beredskap. Vi har Kystvakten som gjør en god jobb. Der er det et forslag på 993,2 mill. kr. Nå går riktignok det til en del andre formål enn bare til den nære og indre kystberedskapen, men dog: De har 14 fartøy. Mange av dem er også kystnære.

Så har vi redningshelikoptertjenesten, der vi har 12 Sea King-helikoptre som også er kystnære. Der har vi døgnbemanning som også videreføres. Mitt poeng er at når vi da hensyntar prisstigningen og viderefører på samme nivå, er det litt vanskelig å forstå at man må trappe ned virksomheten, når man da virkelig viderefører på samme nivå. Det er min begrunnelse, når man da i tillegg vet at Redningsselskapet tross alt har 700 mill. kr på bok.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Bård Hoksrud.

Bård Hoksrud (FrP) [10:10:27]: Jeg synes jo det er litt spesielt at statsråden ikke forstår at man må trappe ned når man bruker mer penger enn det man får fra staten, at man altså må gå på reservene sine. Det er jo det Redningsselskapet gjør, og det er begrenset hvor lenge man faktisk kan gå utover reservene sine før det ikke går lenger. Det er jo en konsekvens av det at Redningsselskapet nå ønsker å kutte med to båter fordi man ikke får den bevilgningen fra staten som de trenger.

Jeg synes det er bra at statsråden sier at hun er enig i at Redningsselskapet er veldig viktig, men da må det være en kortslutning et sted, når man mener at det er så viktig og så sørger for at man ikke kan videreføre den beredskapen som er i dag, med det forslaget som ligger her nå.

Redningsselskapet er også en veldig viktig del av oljevernberedskapen langs kysten, og de redder mange skip så man unngår katastrofe langs kysten vår.

Jeg håper statsråden faktisk går tilbake og ser på de utfordringene Redningsselskapet står overfor, og sørger for å komme tilbake med tilleggsbevilgninger så man kan sikre minst like god beredskap som man har – og ikke en redusert beredskap – langs kysten vår. Dette sa man også i trontalen, altså at man skulle styrke beredskapen.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:11:34]: Det at Redningsselskapet bruker mer penger enn det de får fra staten, er jo for så vidt deres valg. Det er de som har ansvar for den driften og den aktiviteten som de har. De har en bredde i sin aktivitet som vi vel også må kunne si går utover det vi bidrar til gjennom tilskuddet fra staten. Det er en ideell organisasjon som selvfølgelig selv har ansvar for sin drift. Vi bidrar med et rammetilskudd.

Så er det også riktig, som representanten påpekte, at de også bidrar i oljevernberedskapen. Jeg sa i mitt første svar at det er inngått en avtale mellom Kystverket og Redningsselskapet der man ser på å utvide den aktiviteten, og der man selvfølgelig betaler for den tjenesten som blir gitt i tillegg.

Presidenten: Ingjerd Schou – til oppfølgings-spørsmål.

Ingjerd Schou (H) [10:12:31]: Statsråden har ansvaret for beredskapen langs kysten. Det jeg nå hører, er foruroligende. Høyre har gjennom flere år prioritert Redningsselskapet med økte midler. Redningsskøyten var altså, som tidligere sagt, på plass etter 20 minutter med slep da hurtigruteskipet «Nordlys» meldte om brann – den ulykken vi hadde tidligere i år.

Kystverket hadde avtale med «BB Ocean» som lå i Ålesund, og som ikke ble tilkalt. Da er det foruroligende at det nettopp er frivilligheten som blir bærer av beredskapen langs kysten i Norge, hvor ansvaret ligger hos statsråden. Ser virkelig ikke statsråden verdien av at nettopp frivilligheten og Redningsselskapet får tilstrekkelige midler, slik at de med sikkerhet kan være på plass i den størrelsesorden som trykgheten til befolkningen langs kysten og på sjøen tilsier.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:13:31]: Jeg kan forsikre representanten om at jeg virkelig ser viktigheten av frivilligheten. Jeg har selv vokst opp med en lokal redningsforening og en farmor som satt og strikket og bidro til den. Det setter jeg umåtelig stor pris på. Det som er spørsmålet, er jo da hvor stor andel staten skal bidra med i den totale finansieringen av Redningssselskapet.

Vi ser selvfølgelig på de områdene der de bidrar, i forhold til det som jeg har ansvar for, nemlig den totale redningstjenesten. Den består – i tillegg til Redningssselskapet – av Kystvakten og redningshelikoptrene. Så er det da til enhver tid Hovedredningssentralen som tar kontakt med de forskjellige aktørene for å bistå om det er skip i nød eller under leteaksjoner. I tillegg hender det vel også at de tar kontakt med den helikoptertjenesten vi har langs kysten knyttet til oljeselskapene, men som ikke er en del av den totale statlige beredskapen.

Jeg vil selvsagt fortsette å være med på å bevilge penger.

Presidenten: Knut Arild Hareide – til oppfølgings-spørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:14:45]: Redningssselskapet gjør ein uvurderleg innsats. Når me veit kor viktig det er nettopp at det er frivillig innsats i Redningssselskapet, er jo det med på å gjere at staten eigentleg har fått ein gullavtale med Redningssselskapet. Men no vil altså ikkje staten vere med og vidareføre den avtalen. Så i realiteten er det ein realnedgang i løyvingane frå staten til Redningssselskapet.

Når staten i realiteten no kuttar, vil jo det føre til at ein òg taper inntekter som gjeld frivillig del, dugnadsinnsatsen, og me ser altså at Redningssselskapet no er nøyd til å kutte med to slepebåtar. Er det sånn at statsråden har endeleg bestemt seg for ikkje å sjå på dette? Ser ho ikkje at det her har vore ei dugnadstenking, eit godt samarbeid? Og vil ikkje statsråden vidareføre det?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:15:51]: Det er to ting som må bemerkes. Det ble sagt at det ble kuttet i slepebåtar. Det er jo Redningssselskapet som sier at de skal legge to til kai. Vi har jo en statlig slepebåtberedskap med tre fartøyer i nord, to på Vestlandet og slepebåtberedskap i sør, som kommer i tillegg til det jeg har nevnt tidligere. Så det er i realiteten ikke kutt.

Jeg foreslår at vi prisjusterer, at vi viderefører på samme nivå til neste år som i år, med bakgrunn i at jeg også er opptatt av hensynet til arbeidsplasser på kysten, og bidrar til et stramt budsjett med det bakteppet at Redningssselskapet har 700 mill. kr på bok. Det kan de selvfølgelig ikke tære på i all evighet – det ser jeg også. Men jeg har sagt at da vil jeg heller sette meg ned og diskutere med Redningssselskapet for å se videre framover og selvfølgelig for å unngå at de bruker hele den kapitalen. Men i år er mitt forslag til Stortinget at vi viderefører, ikke kutter.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Svein Flåtten (H) [10:17:04]: Jeg har et spørsmål til statsråd Brekk.

I en tale på verdens matvaredag i forgårs slo han til lyd for å øke produksjonen for å opprettholde vår selvforsyningsgrad i Norge. Det er ikke vanskelig å være enig i det. Statsråden vet også at dette betyr økte investeringer i norsk landbruk for å få det til.

Det råder en pessimisme om fremtiden i norsk landbruk. Det gir i hvert fall næringen uttrykk for, senest i høring i næringskomiteen i går. De etterlyser tiltak for å lette investeringene. Høyre har foreslått flere løsninger. Vi har foreslått investeringsfond for enkeltmannsforetak. Vi har foreslått økte avskrivninger, og ikke minst reduksjoner i formuesskatten, noe som ville økt investeringsevnen også i landbruket med mange, mange milliarder sett over en tiårsperiode, og det er det landbruket ønsker.

Jeg vil gjerne vite om statsråden deler vårt syn på at vi må øke investeringsevnen, og at skattetiltak er noe av den viktigste stimulansen vi kan gi for å få til dette på en rask måte. Så spissformulert vil jeg si at spørsmålet er slik: Deler statsråd Brekk Høyres oppfatning av at tiltak på skattesiden kan skape den investeringsstimulansen og den økte optimisme som norsk landbruk nå trenger? De gir i hvert fall uttrykk for det selv.

Statsråd Lars Peder Brekk [10:19:06]: Det er riktig at jeg i forbindelse med verdens matvaredag understreket at alle land i verden må øke sin produksjon. Vi er i en situasjon der mange sulter. Det er ca. en milliard mennesker i verden som sulter, og vi styrker ikke satsingen på matforsyning på global basis uten at alle land produserer mat til egen befolkning, og at vi i tillegg utnytter handelssystemene for å sikre at produksjonen kan distribueres dit det er behov for det.

Når det gjelder investeringsbehovene i norsk landbruk, som Flåtten spør om her, skal jeg være den første til å understreke det samme som representanten Flåtten har lagt vekt på, at vi har behov for å øke investeringene i norsk landbruks matproduksjon. Vi har behov for å øke investeringene spesielt i primærproduksjonen. Det kommer selvsagt av at vi har et oppdemmet behov på bakgrunn av at vi hadde en stor investeringsbølge på slutten av 1970-tallet/begynnelsen av 1980-tallet, og at det ikke er dekket opp gjennom jevnlig utvikling.

Så spør representanten Flåtten om skatt kan være et tiltak der. La meg bare vise til at regjeringen i årets budsjettforslag har foreslått å endre avskrivningssatsene. Det har en total provenyeffekt på rundt 300 mill. kr, en betydelig bedring for dem som investerer i norsk matproduksjon. Vi har i tillegg også foreslått å ta bort matproduksjonsavgiften. Matproduksjonsavgiften er viktig i den forstand at den kan sikre prisene til bonden, redusere kostnadene i hele verdikjeden og ikke minst redusere kostnadene for dem som viderefører maten.

Svein Flåtten (H) [10:21:14]: Det var fint at statsråden kom inn på budsjettet, for det hadde jeg tenkt å snakke litt mer med ham om.

Det er helt riktig at det kommer noen mindre skatte-

tiltak i budsjettet, men de er relativt puslete, og næringen har sagt at den trenger 18 mrd. kr over ti år. Det statsråd Brekk har kommet med, er langt, langt unna det. Men det viktige og det gode med det som statsråden kommer med i budsjettet, er at jeg oppfatter at han egentlig er enig i det som mange av hans kolleger i regjeringen ikke er enig i, nemlig det at skatt er et tiltak som øker investeringsevnen, som gir mer handlefrihet og økt likviditet for næringen, og som sådan er et godt og tjenlig tiltak.

Statsråd Lars Peder Brekk [10:22:14]: Jeg er veldig uenig i at det er et puslete forslag. Man foreslår endringer i matverdikjeden på 630 mill. kr. når det gjelder å redusere kostnadene til industrien. Man reduserer i realiteten kostnadene for primærprodusentene, for dem som bygger husdyrbygg, med 300 mill. kr, med en økende virkning etter hvert. Det er betydelig, og det vil skape økt etterspørsel etter investeringsmidler. Det er jo et supplement til det at vi også har investeringstilskuddsordninger over jordbruksavtalen, som brukes i fullt monn.

Så har jeg lyst til å si at det er et merkelig spørsmål fra representanten Flåtten. Man skulle nesten tro at resten av regjeringen har vært i et vakuum, eller at landbruksministeren har vært i et vakuum, når man kan påstå at regjeringen ikke er enig i det forslaget som landbruksministeren har lagt fram. Det er klart at en regjering legger fram budsjettet, og det står selvsagt en samlet regjering bak. Det er jeg veldig, veldig glad for.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – først Gunnar Gundersen.

Gunnar Gundersen (H) [10:23:27]: Landbruk er ikke bare jord, det er også skog. Nå er vi midt inne i høringsrunden for statsbudsjettet, og vi får ganske entydige signaler fra skognæringen. Den er en lønnsom, distriktsorientert verdikjede som går helt fra råvare til internasjonale markeder. I klimasammenheng har Norge en betydelig mindre utfordring enn det vi tidligere har trodd, hvis vi regner med bindingene i skog. Så aktivt drevne skoger er viktig også i klimasammenheng. Samtidig får vi signaler om at ressursene er kritisk underutnyttet i Norge. Det er åpenbare strategier for å doble aktiviteten – hvis vi sammenligner oss med Sverige, burde den tredobles.

Samtidig legger statsråden og regjeringen fram et budsjett med to kraftige skatteskjerpelser, og hvor skogbruket ikke får noen ting. Man kan på mange måter si at jordbruksoppgjøret gjøres opp på skogbrukets regning. Mener statsråden at dette er en politikk for å øke aktiviteten i norsk skogbruk?

Statsråd Lars Peder Brekk [10:24:30]: Jeg er veldig enig i skogens viktige betydning i norsk næringsliv. Det er en komplett verdikjede som har stor betydning i distriktene, og som skaper betydelige eksportinntekter. De siste årene etter finanskrisen har vi heldigvis fått økt aktivitet i skogen igjen. Vi er spent på hvordan det slår ut nå, med situasjonen i Europa, men det har vært en betydelig øk-

ning i avvirkningen i 2010 og i begynnelsen av 2011, som skaper økte inntekter.

Jeg er helt uenig med representanten Gundersen i at vi ikke tilrettelegger for skogbruket. Vi har hvert eneste år jeg har vært landbruks- og matminister, økt satsingen på skogbruk i budsjettene. Det har vi også gjort i år. Vi har i forbindelse med trygdeavgiften – jeg antar det er det Gundersen mener her – økt avsetningen til skogbruket med 10 mill. kr. innenfor rammen av jordbruksavtalen. Så den beskrivelsen Gundersen gir, er svært mangelfull.

Presidenten: Torgeir Trældal – til oppfølgingsspørsmål.

Torgeir Trældal (FrP) [10:25:47]: Dagens regelverk i landbruket gjør det vanskelig for aktørene å gjøre virksomheten effektiv og lønnsom. Som eksempler kan nevnes begrensninger i makstak innen produksjon og samdrifter.

Statsråden har ved flere anledninger fra denne talerstolen sagt at bønder er selvstendig næringsdrivende, men det de som selvstendig næringsdrivende opplever, er rigide regelverk som slår inn og lager begrensninger for mulighetene til å gjøre det selvstendig næringsdrivende kan gjøre, f.eks. finnes det regler om kvotetak på melkeproduksjonen og andre ting.

Mitt spørsmål til statsråden er: Hva vil statsråden gjøre for å tilrettelegge, sånn at selvstendig næringsdrivende innen landbruket selv kan få lov å velge en organisasjonsform som gjør at virksomheten blir mest mulig lønnsom, ikke bli overkjørt av rigide regelverk, og dermed gjøre at investeringstiltakene i landbruket kan økes?

Statsråd Lars Peder Brekk [10:26:50]: Det representanten Trældal understreker, er viktig. Bonden er en selvstendig næringsdrivende som foretar selvstendige valg innenfor de rammer politikk og offentlige reguleringer gir. Vi har strenge reguleringer i norsk landbruk, også fordi vi ønsker å sikre et landbruk i hele landet.

Når det gjelder spørsmålet om kvotetak og en del av det regelverket vi har, er jo det basert på at vi har et begrenset marked, vi produserer kun for det innenlandske markedet. Da er det viktig å unngå overproduksjon. At vi har begrensninger i taket på melkeproduksjonen, er viktig, fordi vi på det viset sikrer balanse i markedet og unngår en overproduksjon, som ville være en ulykke for den norske bonden. Likeså er det også i produksjonen av gris og i andre produksjoner.

Så det regelverket vi har, er viktig, og det ansvarliggjør også bonden selv ved å sørge for at man ikke får overproduksjon. Det er bra for markedet i Norge.

Presidenten: Rigmor Andersen Eide – til oppfølgingsspørsmål.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:27:59]: Temaet til Flåtten i denne spørsmålsrunden er skatte- og avgiftspolitikken i landbruket. Trygdeavgiften økes fra 7,3 pst. til 11,1 pst. for næringsdrivende innen landbruket. Dette skal kompenseres ved økning i jordbruksfradraget. Det med-

fører at bønder med lav inntekt får høyere skatt fordi de ikke får utnyttet jordbruksfradraget fullt ut.

Synes statsråden det er rimelig at bønder med lav inntekt får høyere skatt? Eller sagt på en annen måte: Er dette god landbrukspolitikk for å styrke mangfoldet og for å styrke de mindre brukene?

Statsråd Lars Peder Brekk [10:28:43]: Jeg mener at forslagene som gjelder trygdeavgiften, er god landbrukspolitikk. For det første sikrer vi pensjonene, og for det andre har vi i disse ordningene kompensert landbruket fullt og helt gjennom jordbruksavtalen. Det skjer på totalnivå, det er ikke på detaljnivå. Det kan hende at det fører til noen fordelingsvirkninger, som representanten Andersen Eide påpeker her. Samtidig er det også viktig at alle selvstendig næringsdrivende i jordbruket er opptatt av å levere resultater, få overskudd. Vi kan ikke ha et skattesystem som premierer dem som ikke leverer overskudd, og som ikke utnytter de mulighetene som er her.

Jeg mener at trygdeavgiften og kompensasjonen for trygdeavgiften gjennom jordbruksavtalen har vært behandlet meget godt, og det er enighet med Norges Bondelag om den løsningen.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgingsspørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:29:46]: Slik Venstre ser det, har Senterpartiet svært gode intensjoner når det gjelder småbedrifter og enkeltpersonforetak, men det virker som om dette blir litt borte i den regjeringen de sitter i nå. Statsråden var selv inne på skatt i sitt svar til Flåtten og nå til siste spørre.

På Senterpartiets nettside står det følgende utmerkede formulering:

«Det offentlige skal legge til rette for gründere gjennom et skattesystem som honorerer dem som investerer i egen arbeidsplass.»

Dette har vi imidlertid sett svært lite til i de seks årene som Senterpartiet har sittet i regjering. I gårsdagens høring i finanskomiteen var både Norskog og Bondelaget svært tydelige på at det var behov for en forbedring i skattesystemet. Jeg vil tro dette er næringer som landbruksministeren lytter nøye til. Mitt spørsmål er: Har Senterpartiet i den rød-grønne regjeringen gitt avkall på skattepolitikken sin overfor bønder?

Statsråd Lars Peder Brekk [10:30:52]: Vi har ulike virkemidler som virker inn på landbruket, som virker inn på matproduksjonen, og som bidrar til å sikre en produksjon i hele landet. Skatt er ett av virkemidlene. Vi har i denne regjeringens virketid utvidet jordbruksfradraget, som er viktig for bønder, og som gir et betydelig tillegg til inntekt i reduserte skattekostnader. Og vi har, som jeg nylig nevnte, i budsjettforslaget lagt fram forslag om å endre avskrivningssatsene for husdyrbygg og andre bygg i jordbruket, som bidrar betydelig til bedret økonomi.

Så jeg mener at denne regjeringen leverer til landbruket og til matproduksjon. Gjennom de totale pakkene og

virkemidlene sikrer vi et landbruk i hele landet, vi sikrer en aktivitet som skaper matsikkerhet og skaper trygg mat, og som gjør at norske forbrukere kan ha gode produkter også i framtiden.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:32:08]: Spørsmålet går til kulturministeren.

I ettermiddag skal tusenvis av ildsjeler ut og stå i kiosken for å koke kaffe eller varme pølser for det lokale idrettslaget. Det skal arrangeres håndballtreninger, fotballkamper, korøvelser for voksne, korøvelser for unge, det skal planlegges helgeturer, volleyballturneringer, det skal svares på e-post, det skal føres regnskap. Det er frivillighet. Lokalsamfunnene lever fordi folk bryr seg. Frivilligheten omtales ofte som tredje sektor. For Kristelig Folkeparti er frivilligheten første sektor.

Staten tjener hvert år store beløp på å ta inn penger fra ildsjelene gjennom moms på frivillighet. Så ble det før valget i 2009 sagt fra den rød-grønne regjeringen at nå var denne saken løst – man lovet å innføre en momskompensasjon som skulle trappes opp til 1,2 mrd. kr innen 2014. Halvveis i opptrappingen bryter man løftet om opptrapping, og man bryter løftet om jevn innfasing, og frivilligheten sitter igjen og betaler prisen gjennom dårligere vilkår, gjennom manglende forutsigbarhet og stor usikkerhet om rammebetingelsene framover.

Spørsmålet til kulturministeren er: Er det sånn at regjeringens løfter bare gjelder når man har ekspansive statsbudsjetter, eller gjelder de også når man har såkalt nøytralt budsjett? Og kan statsråden garantere at frivilligheten skal få de midlene man har vært lovet, med en momskompensasjon på 1,2 mrd. kr innen 2014?

Statsråd Anniken Huitfeldt [10:34:08]: Jeg er helt enig i Håbrekkes beskrivelse av den viktige innsatsen som frivilligheten gjør. Men det skal godt gjøres å si at frivilligheten kommer dårligere ut med det opplegget som regjeringen har. Det er vel få områder hvor vi har økt overføringene mer enn til frivilligheten. Frivillige lag og organisasjoner har fått en økning på 260 pst. siden 2005. Det er en formidabel økning.

Så har vi sagt at vi skal trappe opp momskompensasjonsordningen på følgende måte:

«Regjeringen har besluttet å innføre en ny ordning for momskompensasjon til frivillige organisasjoner. Ordningen trer i kraft 1. januar 2010 og skal trappes opp med en milliard kroner fram til 2014.»

Det målet står ved lag. Men det står ikke noen steder hvor mye vi skal trappe opp denne ordningen hvert eneste år. Så før man beskylder regjeringen for å drive løftebrudd, må nesten representanten vise meg hvor jeg eventuelt skulle ha gitt løfte om at det i dette statsbudsjettet skal komme 200 mill. kr ekstra til frivilligheten.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:35:15]: Nå er det vanskelig for oss andre å kontrollere sannhetsgehalten i hva statsministeren formidler til USAs president over telefon,

men når det gjelder statens kommunikasjon med en annen av våre viktigste allierte, nemlig frivilligheten, har vi det faktisk svart på hvitt. Den 16. juni 2009 sendte daværende kulturminister Trond Giske et brev til frivilligheten etter at beslutningen om momskompensasjonen var tatt. Der står det følgende:

«Ordningen innføres jevnt med oppfølgingen av kulturløftet og skal samlet tilføres en milliard kroner i resten av kulturløftets periode 2010-2014».

Innfase «jevnt» og trappe opp kan ikke tolkes på noen annen måte enn at det skal trappes opp hvert år. Kan statsråden garantere at løftet skal oppfylles i 2014, og erkjenner kulturministeren at det er begått et løftebrudd overfor frivilligheten?

Statsråd Anniken Huitfeldt [10:36:15]: Vi har ikke begått noe løftebrudd overfor frivilligheten. Vi har tvert imot økt rammebetingelsene og gjort dem langt bedre for frivillige lag og organisasjoner. Det er det tilsvarende som for Kulturløftet. Der sier vi at det skal være en jevn opptrapping mot 1 pst., men det er jo ikke gitt hvor stor den opptrappingen skal være fra år til år.

Målet om at man skal tilføre frivilligheten 1 mrd. kr ekstra, står ved lag. Frivillige lag og organisasjoner kan når de får utbetalingen sin i desember, forvente seg en betydelig økning i forhold til det de fikk i fjor, en økning på i gjennomsnitt 50 pst. for hver organisasjon.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgings spørsmål – først Line Henriette Hjemdal.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:37:13]: Vi har mye dugnadsinnsats i Norge. Det gjøres mye frivillig innsats hver eneste dag. Men jeg lurer på om jeg kan få lov til å definere regjeringens politikk overfor frivillighet og overfor Kultur-Norge slik at regjeringen ønsker at flere av oss skal være publikum til kulturaktiviteter, og ikke selv delta som aktive kulturaktiviteter med vår frivillige innsats. Vi ser det nå med hensyn til momskompensasjonsordningen, der det ikke er den jevne opptrappingen som er varslet. Vi ser det opp mot at det er lengre køer i kulturskolesektoren, og vi ser det også knyttet til opptrappingsplanen når det gjelder trosopplæring. Mitt spørsmål til statsråden er: Ja, 1 mrd. kr knyttet til momskompensasjonsordningen står ved lag, men hvordan skal hun nå det når det er et nøytralt budsjett? Hva med 2014-budsjettet?

Statsråd Anniken Huitfeldt [10:38:20]: Hva som kommer i 2014-budsjettet, vil regjeringen presentere neste år, men målet står ved lag, og det skal jo godt gjøres å si at denne regjeringen prioriterer det å være publikum framfor det å være deltaker. Det er jo ingen ordening på kulturbudsjettet som har økt mer enn overføringene til de frivillige organisasjonene. En økning på 260 pst. er mye, mye mer enn det viktige kulturinstitusjoner som Nationaltheatret, Hålogaland Teater og symfoniorkestrene har fått. Så hele kulturlivet har fått en økning gjennom Kulturløftet, men de som har fått aller størst økning, er de frivillige organisasjonene.

Presidenten: Selv om Stortinget skulle motta statsbudsjettforslaget for 2014 allerede neste år, vil det nok ikke bli behandlet før høsten 2013!

Solveig Horne – til oppfølgings spørsmål.

Solveig Horne (FrP) [10:39:14]: Jeg må virkelig si at jeg er overrasket over den holdningen som kulturministeren inntar i denne sal til dette temaet, som er så viktig. Det skrytes av at frivilligheten nå får en så stor økning, på 260 pst., men det skulle bare mangle. Hvis vi husker tilbake i historien, var altså frivilligheten lovet denne momskompensasjonen, og spesielt av regjeringspartiene, som høye og mørke gikk ut i valgkampen i 2005 og sa at frivilligheten skulle få full momskompensasjon. Så så vi at det ble en opptrappingsplan, til 2014 skulle de få de 1,2 mrd. kr. Ja, økningen ser vi i årets budsjett, 18,5 mill. kr skal de få. Så sier statsråden at hun har ikke brutt et løfte, og det kan jeg for så vidt være enig med henne i, for det kommer to statsbudsjetter til. Men når vi vet at for denne regjeringen er et stramt budsjett nesten viktigere enn å redde liv, er det betimelig at opposisjonen får lov til å spørre om det virkelig kommer 600 mill. kr de neste to årene. Derfor blir mitt spørsmål: Kan statsråden garantere at den opptrappingsplanen blir fulgt?

Statsråd Anniken Huitfeldt [10:40:25]: Jeg sier at dette er regjeringens mål, og vi skal trappe opp bevilningene til frivillighet. Å si at vi da ikke er villige til å redde liv – vel, det må jeg si at jeg synes er å ta litt hardt i. Men jeg mener at vi har gjort en betydelig innsats for å styrke frivilligheten, både gjennom momskompensasjonsordningen og gjennom grasrotandelen, som tilfører frivillige lag og organisasjoner et betydelig beløp, en ordening som opposisjonen var imot. Så vi vil fortsette å styrke vilkårene for frivillig sektor i Norge.

Presidenten: Olemic Thommessen – til oppfølgings spørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:41:13]: Mitt oppfølgings spørsmål går også til kulturministeren.

Jeg synes representanten Håbrekke hadde en flott inn gang ved å beskrive alle pølseselgerne og bollebakerne. Jeg vil henlede oppmerksomheten på den gruppen Håbrekke ikke nevnte, den gruppen som er vanskeligst for enhver valgkomité å besette når styret skal sette sammen årsmøtet, og det er regnskapsførere – regnskapsføreren som sitter neddyngtet i skjemaer, som skal forholde seg til momsregelverket, regnskapsføreren som skal innberette til Frivillighetsregisteret, som skal holde orden på alle de formaliteter som skal til for å nyttiggjøre seg momsrefusjon eller andre støtteordninger man har. Og der kommer vi til Frivillighetsregisteret, som jo nettopp skulle innrettes enkelt, som skulle omfatte alle statlige ordninger, som skulle kunne gjøre regnskapsføreren hverdag litt enklere. Den oppfølgingen har vi ikke sett stort til, som jeg har kunnet se. Er dette noe kulturministeren kunne tenke seg å få fart på?

Statsråd Anniken Huitfeldt [10:42:29]: Jeg er opp-tatt av at ordningene for frivillig sektor skal bli enklere. Derfor har vi satt i gang et samarbeid mellom Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner og Kulturdepartementet for å se på hvordan vi kan forenkle en rekke ordninger. Vi er til nå veldig godt fornøyd med det samarbeidet, og det kan være naturlig å se på hvordan vi kan forlenge det til andre frivillige lag og organisasjoner. Men én ting er sikkert, at dersom Høyre fikk gjennomslag for sin ordning med full momsrefusjon, og frivillige organisasjoner da måtte føre samme momsregnskap som private bedrifter må, da skulle det bli veldig vanskelig å rekruttere regnskapsførere til frivillige lag og organisasjoner.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:43:16]: Håbrekkes beskrivelse av kaffekokere og Olemic Thommessens beskrivelse av regnskapsførere – eller kasserere, som det heter i Venstre – er gode beskrivelser av utfordringer, og jeg skjønner at statsråden har behov for å sette ned utvalg for å kutte byråkratiet hun sjøl har innført overfor organisasjonene. Men i bunn og grunn handler jo dette om en regjering som har liten forståelse for hva frivillighet er. Rigmor Aasrud var her for kort tid tilbake, og i en spørsmålsrunde med meg snakket hun om frivillige organisasjoner som «tjenesteleverandører» til det offentlige. Da jeg spurte om disse tjenesteleverandørene til det offentlige, også kalt frivillige organisasjoner, kanskje hadde noe mer ved seg enn bare å være tjenesteleverandører, sa hun: Ja, de hadde klare konkurransefortrinn når det gjaldt å gi tilbud.

Handler ikke dette om en regjering med liten forståelse for hva frivillighet er, liten forståelse for hva frivillige organisasjoner bidrar med, og liten forståelse for at denne tredje sektor har en egenverdi?

Statsråd Anniken Huitfeldt [10:44:21]: Nå har representanten fra Venstre så lite å fare med at hun velger å vrenge og vri på det fornyingsministeren sier. For det hun snakker om, er frivillige lag som tjenesteytere, som f.eks. de som driver sykehjem. Men det jeg snakker om i dag, handler om dem som driver frivillig, ubetalt arbeid, som idrettsorganisasjoner, som korbevegelsen, som andre, for de har fått betydelig bedre rammevilkår de siste årene. Det viser en regjering som til tross for stramme budsjetter prioriterer frivilligheten. Det er ingen regjering noensinne som har gjort forholdene bedre – eller som har sørget for større framgang i forhold til bevilgningene til frivillige lag og organisasjoner – enn det vi har sett de siste årene.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Arne Sortevik (FrP) [10:45:23]: Jeg har et spørsmål til fiskeri- og kystministeren.

Det er tverrpolitisk enighet om å flytte transport fra sjø til land. Det krever tiltak. Hele Kyst-Norge har i årevis bedt om at Stad skipstunnel må bygges. Transportbrukerne ønsker sikker transport. Transportørene peker på at Stad

skipstunnel kan gjøre seiling forbi det urolige og farlige Stadhavet både forutsigbart og sikkert.

Etter 17 utredninger, der Kystverket først har frarådet, så anbefalt, og så igjen frarådet bygging, er nå en attende utredning bebudet, angivelig fordi noen er redd for at sjøfolkene som trafikkerer kysten vår, ikke skal treffe tunnelåpningen. Norske sjøfolk er treffsikre. Jeg er helt sikker på at de vil treffe åpningen.

Det er intet hokuspokus i dette prosjektet, verken med hensyn til bygging eller bruk, tvert imot: Prosjektet lar seg bruke når det gjelder skipstrafikken langs kysten. Ny utredning fremstår som nok en utsettelse, ja faktisk som et ytterligere forsøk på å kullseile hele prosjektet.

Spørsmålet til statsråden er da: Hva vil statsråden gjøre for å sikre snarlig bygging av Stad skipstunnel og forhindre flere og unødvendige utsettelser?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:47:05]: Som representanten påpeker, kan det oppsummeres et stort antall utredninger. Det er et, for å si det mildt, bredt spekter over de utredningene. Det som er viktig for meg, er hva som er gjort fra statlig hold, og fra statlig hold ble det utarbeidet et forprosjekt i 2001, som var gjennom en kvalitetssikring i 2003. Det var kjent som «det lille tunnelalternativet». Så kom det forslag fra fylkesordførerne bl.a. i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal om å lage dette hullet større – altså en større tunnel som da også skulle ta Hurtigruten. Det ledet til Kystverkets utredning i 2007, som kom i en revidert utgave fra årsskiftet 2010/2011. Bakgrunnen for den revisjonen var krav som ble stilt gjennom den eksterne kvalitetssikringen. Så når det da telles opp 17 utredninger, er det strengt tatt bare to utredninger i statlig regi som gjennomgår prosjektet i sin helhet.

Så er det stilt spørsmål om fiskeriministeren ikke tror at båtferne treffer dette hullet. Det er overhodet ikke et spørsmål om fiskeri- og kystministerens kunnskap om ferdsel langs kysten, men tvert imot et spørsmål fra kvalitetssikrerne, som nå gjennomgår Kystverkets utredning. Kvalitetssikrerne stiller altså spørsmål om hvorvidt bruk av tunnelen under dårlige værforhold er tilstrekkelig utredet. Derfor er Kystverket bedt om å utrede det på nytt.

Det de konkret spør om i de utredningene som er gjort, går på grenseverdier for bølger, strøm og siktforhold i området, som er såpass vanskelige at tunnelen eventuelt må stenges for enkelte eller alle fartøy under bestemte forhold. Jeg har stor forståelse for at kvalitetssikrerne vil ha det avklart.

Arne Sortevik (FrP) [10:49:13]: Takk for svaret.

Jeg har det ønsket at man også fra statlig hold må kunne ta inn over seg utredninger som faktisk er gjort av andre. For 25 år siden fikk selskapet bak Stad skipstunnel NIVA og SINTEF, to anerkjente organisasjoner i Norge på forskningssiden, til å utrede virkning fra strøm og sjødrag. Det ble foretatt målinger gjennom en hel vinter. Det var ekstremvær. Det var full storm fra nord og full storm fra syd. Konklusjonen var klar: Verken strøm eller sjødrag ville gi noen problemer for bruk av skipstunnelen.

Kjenner ikke Kystverket og Kystdepartementet denne utredningen? Hvorfor skal det utredes på nytt? Hvilken kompetanse bedre enn det NIVA og SINTEF har, har de såkalte kvalitetssikrerne som nå er inne i sikring av prosjektet? Vi kjenner jo dette trikset fra før, at man setter kvalitetssikrere uten kompetanse til å stoppe store prosjekter – jeg refererer her til U-864.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:50:20]: Jeg kan forsikre representanten Sortevik om at vi har god oversikt over alle utredninger som er gjort. Jeg kunne ha lest dem opp alle, jeg har listen med meg. Det skal jeg ikke gjøre. Jeg er også klar over den sikkerhetsanalysen som SINTEF og Det Norske Veritas gjennomførte i 1994. Det finnes et utall dokumenter som helt klart er tilgjengelig, både for Kystverket og for alle som ønsker å gå gjennom det.

Vi har vedtatt et prinsipp og et system vedrørende kvalitetssikring. Jeg er som ansvarlig statsråd veldig glad for at vi har kvalitetssikrere som faktisk stiller relevante spørsmål. Det som er viktig for meg, er tidsløpet, og det er jo det alle er opptatt av: Vil vi holde tidslinjen som er lagt? Og svaret på det er ja. Jeg legger til grunn at jeg får overlevert kvalitetssikringen tidlig neste år, sånn at vi fortsatt kan holde det som er sagt i Nasjonal transportplan om framdrift.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Harald T. Nesvik.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:51:28]: Med den holdningen, og ikke minst den type spørsmål og utredninger som vi her har fått demonstrert, er det ikke særlig rart at konsulentutgiftene går i været. Jeg kan bare vise fram den siste konseptutgreiingen til Kystverket, som altså er så tykk. Det er bare den siste i en rekke av 17 stykker. Det kan jo hende det er på tide nettopp å stille spørsmål ved kompetansen til konsulentfirmaet eller byrået som skal gjøre den kvalitetssikringen.

Jeg har et konkret spørsmål til statsråden: Foreligger denne kvalitetssikringen? Og vil den umiddelbart, når den foreligger, bli offentliggjort, og ikke holdt igjen eller vasket i departementet? Det er spørsmål 1.

Spørsmål 2: Om ikke kvalitetssikringsbedriften Holte Consulting er enig, eller trenger flere svar, er i hvert fall statsråden enig i og trygg på det som er utredet tidligere, at båtene faktisk vil treffe tunnelåpningen?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:52:35]: Kvalitetssikringen er ikke ferdigstilt, i og med at det er stilt spørsmål om ny utredning knyttet til bruk av tunnelen i ekstra dårlig vær. Med en gang rapporten blir overlevert meg, vil den bli offentliggjort, som alt annet i denne saken. På Kystverkets hjemmeside ligger utredningen tilgjengelig. Alt som er gjort før, vil selvsagt bli gjort her. Jeg ser at den kan være litt vanskelig tilgjengelig, men den er offentlig. Det er det viktig for meg å understreke. Så får de som har tid, lese igjennom og gå igjennom alle detaljer – og for så vidt også de 16–17 utredningene som er gjort før.

Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt statsråden er

enig i tekniske ting knyttet til bruken av tunnelen: Jeg tror jeg skal være ærlig og si at min kunnskap om seiling og det å treffe et tunnelhull nok ikke er det som blir tillagt vekt når denne beslutningen skal tas. Det får ekspertene ta seg av, og jeg tar med meg det som et veldig viktig beslutningsgrunnlag.

Presidenten: Det var vel for så vidt betryggende – før vi går videre til neste oppfølgingsspørsmål, fra representanten Halleraker.

Øyvind Halleraker (H) [10:53:51]: Jeg tror statsråden selv også hører at dette er litt på vikende front. Dette kan jo sammenlignes med om lastebiler treffer et tunnelhull på veien i dårlig vær og på glatt føre. Det er slik at det langs hele kysten vår er ferjeleier, og ferjene finner faktisk fram til disse ferjeleiene mange ganger om dagen, hele året – uansett vær. Det er en skipssimulator på Høgskolen i Ålesund hvor man seiler fra Kjødepollen og inn gjennom tunnelen. Det har vi selv vært med på i transportkomiteen. Moderne fartøy har thrustere og posisjoneringssystemer som gjør at de kan ligge på meteren ute i Nordsjøen i storm og uvær.

Dreier ikke dette seg nå om at man her er på vikende front, ja helt ut i parodien? Kan ikke statsråden like godt si at dette prosjektet vil hun rett og slett ikke realisere, selv etter 17 utredninger?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:54:52]: La meg først si to ord om kvalitetssikrerne. Det er firma som er prekvalifisert av Finansdepartementet til å gjøre denne typen jobb, og jeg har den største tillit til at når Finansdepartementet har godkjent noe, er det absolutt til å stole på.

Når det gjelder sammenligningen med veitunneler og om det er lettere å treffe dem enn en tunnelåpning på havet – vel, vel: Jeg ferdes ikke veldig mye på havet, men jeg har ferdes en del, og jeg vil ikke si at den sammenligningen er veldig god, i den forstand at det i tillegg til at det kan være mørkt og dårlig sikt, er ganske bevegelig grunn. Veiene ligger tross alt ganske rolig. En slipper faktoren med bølger og strøm. Jeg har ikke vært mer på havet enn at jeg kanskje synes det kan være litt krevende selv om en ikke skal inn i en tunnel. Men det handler selvfølgelig om statsrådens manglende sjømannskap. Det skal jeg ta på absolutt alvor.

Så er det ikke tvil om at fartøyene i dag er moderne og har teknisk utstyr. Men igjen: Her er det kvalitetssikrerne som må stille spørsmål. Jeg skal selvfølgelig være med på at de får svar på det.

Presidenten: Rigmor Andersen Eide – til oppfølgings-spørsmål.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:56:05]: Jeg har hørt statsrådens svar når det gjelder bekymringen for skippernes kompetanse og mulighet for å treffe tunnelåpningen. Det skal jeg la ligge, men jeg er fristet til å sitere redningsskøyteskipper Magne Sætren fra Måløy:

«Det går ikkje an å fortelje eventyr til folk som har vore på sjøen i alle sine dagar. Dette er trening.»

For ett år siden var bekymringen en annen. Da var det været på Stad: Det var for fint, bølgene var for lave, og man stilte spørsmål ved behovet for skipstunnelen på tross av klimaforskernes klare råd for fremtiden.

Spørsmålet mitt er om det ikke er noen ende på dårlige argument og bekymringer, som kystbefolkningen rister på hodet og ler av.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:56:54]: Det at Redningsselskapets skipper finner dette enkelt, er jeg veldig glad for og føler meg helt trygg på, for de er av de aller beste skipperne vi har. Om de er en generell målestokk på kunnskapen til dem som ferdes på kysten, kan en vanskelig si. Uansett er det fra kvalitetssikrerne stilt spørsmål om bruken av denne tunnelen ved ekstra dårlig vær. Det er altså ikke jeg som statsråd som har stilt spørsmålet. Det er det disse selskapene som har gjort. De spør om det er godt nok utredet. Det får vi svar på. Jeg forventer å få rapporten fra kvalitetssikrerne i januar og vil fortsatt holde tidslinjen i forhold til det som er sagt i Nasjonal transportplan.

Jeg har aldri stilt spørsmål ved behovet for tunnel i Stadhavet. Alle vet at Stadhavet er et krevende hav. Det har ikke blitt noe mindre krevende, men båtene har blitt av bedre kvalitet og har bedre utrustning. Vi skal komme tilbake til Stortinget på egnet måte med denne saken når vi har fått grunnlaget.

Presidenten: Dermed går vi til neste – og dagens siste – hovedspørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:58:16]: Mitt spørsmål går til kulturministeren.

Innledningsvis vil jeg gjerne forsikre kulturministeren om at Høyres opplegg til momsrefusjonsordning nok ikke nødvendigvis betyr endringer i måten man kan få momsrefusjonen på. Det må i alle fall være å tilstrebe.

Ellers har jeg merket meg at kulturministeren påpeker økte bevilgninger til frivillighetsområdet. Det er jeg i og for seg enig i. Men jeg vil ved inngangen til dette spørsmålet bemerke at det er naturlig å se de økte bevilgningene i lys av at vi har hatt lovgivning knyttet til spill, som også har tatt inntekter vekk fra deler av frivilligheten. Det er det jeg vil nå, for utviklingen i Norsk Tipping – resultatet av det vi får ut av tippemidlene – er foruroligende lesning. Vi ser at inntektene går ned, reservene er brukt opp, og vi ser at til tross for restriksjonsordninger er det økning av nettspill mot utlandet, altså at spillinntekter kanaliseres ut. I avisene har jeg lest at Røde Kors har estimert en inntektsnedgang på 16,2 mill. kr. Redningsselskapet har vært et tema i denne spørretimen. Det er viktige instanser som mister inntekter, og som også hevder at dette er et løftebrudd i forhold til hva vi alle var med på her i Stortinget i 2003, da de nye spillreglene ble vedtatt.

Mitt spørsmål til statsråden er om statsråden føler seg bekvem med den utviklingen av nye spill som skjer i Norsk Tipping, om det ikke er på tide å vurdere å gi dem romsli-

gere rammer for å utvikle nettspill, for å ha et spillkonsept for spilltilbud som er tidsmessig riktig, og som vil kunne styrke inntektsgrunnlaget til de virksomhetene vi nå har snakket om.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:00:22]: Jeg takker for spørsmålet. Det var vel rimelig klart at representanten og jeg ikke kommer til å diskutere det å treffe en tunnel med båt. På Lillehammer og på Jessheim vet vi ganske lite om den type ting.

Men som representanten er inne på, er jeg også opp-tatt av Norsk Tipping og hvordan de kanalisere overskuddet til veldig viktige formål. Vi har sett at folk spiller mindre, og at de spiller ganske mye på utenlandske nettspill – 3–4 mrd. kr. Derfor har det vært viktig for oss innenfor rammen av en ansvarlig spillpolitikk å tilby spill som ikke bidrar til spilleavhengighet. Derfor er vi jo veldig restriktive med hensyn til hvilke nye spill vi tillater, men det skal altså være et spill som gjør det attraktivt å spille på Norsk Tippings spill. Derfor arbeider jo Norsk Tipping nå bl.a. med å innføre Euro Jackpot i samarbeid med flere andre europeiske land, og de arbeider også med andre typer nettspill som ikke skal føre til avhengighet, men tvert imot skal kanalisere lysten på å spille, inn på ansvarlige spill.

Olemic Thommessen (H) [11:01:35]: Det er riktig. Vi hadde denne debatten også da vi diskuterte betalingsrestriksjonene som vi har når det gjelder utlandet. Det vi ser, er nok at noen av de spådommene som Teknologirådet den gangen ga, nemlig at dette ikke ville være så vann-tett som vi håpet, faktisk har gått i oppfyllelse. Vi ser vel også at de rammene som er lagt for Norsk Tippings nettspill – av den type nettspill som er fristelsen i utlandet, altså nettpoker og den type spill – ikke er særlig gode.

I spillpolitikken er det fortløpende et balansepunkt mellom å finne spill som appellerer nok til at folk ikke reiser utenlands, samtidig som du skal ha en forsvarlighet. Det må være grunnlag for, slik vi ser utviklingen i forhold til spillrestriksjoner i utlandet, å åpne for en større bredde av spill innenfor Norsk Tipping.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:02:43]: Ja, vi ønsker å tilby flere typer spill innenfor Norsk Tipping, og det er jo også sånn at Norsk Tipping nå arbeider sammen med flere frivillige organisasjoner for å lage et nytt spill for disse.

Men det som er viktig, er at vi ser at folk ikke spiller like mye som før. Det aktualiserer jo behovet for endring i tippenkjellen. Så er det jo noen partier på Stortinget som er for endring i tippenkjellen, bl.a. Arbeiderpartiet og Høyre, men det skal vi komme tilbake til når vi behandler idrettsmeldingen.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først representanten Øyvind Halleraker.

Øyvind Halleraker (H) [11:03:32]: Mitt oppfølgings-spørsmål går til fiskeri- og kystminister Lisbeth Berg-Hansen.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:03:37]: Nå er jeg spent.

Øyvind Halleraker (H) [11:03:52]: Vi har tidligere i dag snakket om Redningsselskapet og den frivillige innsatsen de yter, og deres finansieringsgrunnlag, som i høyeste grad er en viktig del av det spørsmålet som nå behandles. De redder liv langs kysten. De foretar også en viktig førstelinjetjeneste med hensyn til oljevernberedskap. Så dette er i høyeste grad en frivillig innsats som vi må vite å ta godt vare på. Dette er finansiert hovedsakelig med lokal innsats, f.eks. barn/kvinner som holder basarer og messer, og får penger til virksomheten. Etter hvert har man altså spart seg opp et fond på 700 mill. kr, som de selvfølgelig må få disponere selv.

Har statsråden gjort seg noen tanker om hvorvidt dette alternativt skulle vært finansiert over statsbudsjettet – hva dette ville koste?

Presidenten: Hovedspørsmålet gjaldt altså tippemidler, og oppfølgingsspørsmål skal relatere seg til hovedspørsmålet. I den grad statsråden kan finne en sånn sammenheng, skal hun selvfølgelig få anledning til å svare på det.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:05:07]: Jeg skal ikke påstå at jeg er ekspert på Norsk Tipping og deres gjørene og laden, men det jeg vet, er at gjennom kompensasjonsordningen, etter bortfall av spilleautomatinntekter, får også Redningsselskapet kompensert en del – ikke alt, fordi inntektene var veldig store. Det var kanskje også en av grunnene til at det ble forbudt. Folk spilte seg fra gård og grunn. Så ser vi at bidraget over det selvfølgelig igjen avhenger av det norske folks spillemuligheter og tipping. Når det gjelder det spørsmålet som reises, har jeg overhodet ikke drøftet om det er aktuelt for staten å overta totalfinansieringen av Redningsselskapet. Jeg er veldig tilhenger av at vi har en ideell sektor, frivillig organisasjon, som bidrar i sin helhet. Det som jeg sa på det området når det gjelder hovedspørsmålet, er at vi finansierer og yter tilskudd til en del av aktivitetene til Redningsselskapet. Det vil vi fortsette å gjøre.

Presidenten: Solveig Horne – til oppfølgingsspørsmål.

Solveig Horne (FrP) [11:06:28]: Mitt oppfølgingsspørsmål går til kulturministeren.

Vi vet at frivilligheten bidrar med viktige samfunnsoppgaver som det offentlige ikke kan eller skal overta. Frivilligheten er limet i det norske samfunnet. Så vet vi at de ikke får kompensert det som gjelder moms, fullt ut. De får kun en økning neste år på 18,5 mill. kr, og det ser skummelt ut med hensyn til om man klarer å nå målet om 1,2 mrd. kr i 2014.

I tillegg ser vi at regjeringen i budsjettet som er lagt fram, regner med at folk kommer til å tippe mindre, slik at fordelingen av tippenøkkelmidlene også blir mindre. Dette er inntekter som frivilligheten er sterkt avhengig av,

og vi er fra opposisjonens side bekymret for utsiktene for frivilligheten i landet. Frivilligheten redder liv. Det gjelder Røde Kors, luftambulansen og redningstjenesten. Det er ikke bare de kulturelle institusjonene.

Så mitt spørsmål til statsråden blir: Hvordan kan statsråden garantere at inntekten til frivilligheten blir sikret de neste årene?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:07:37]: Vi har økt rammene, bedret vilkårene og gjort det mye bedre for de frivillige organisasjonene de siste årene. Det er få områder hvor regjeringen satser mer. De frivillige organisasjonene har søkt om 1,2 mrd. kr i momskompensasjon. Vi skal trappe opp ordningen til det tilsvarende beløp.

Når det gjelder spilloverskuddet for Norsk Tipping, forholder vi oss til hvor mye det er spilt for hittil i år. Da vi la fram statsbudsjettet, regnet vi med at overskuddet skulle bli på 3,2 mrd. kr. Det kan imidlertid nå se ut som at spilloverskuddet blir noe større på bakgrunn av at folk har spilt noe mer den siste tiden. Vi har forholdt oss til det som er prognosene fra Norsk Tipping.

Men én ting er sikkert: Hvis Fremskrittspartiet hadde fått gjennomslag for sin spillpolitikk og åpnet opp for mange utenlandske nettspill, hadde overskuddet til idretten, til frivillige lag og organisasjoner blitt betydelig redusert, som følge av at de vil oppheve spillmonopolet.

Presidenten: Øyvind Håbrekke – til dagens siste oppfølgingsspørsmål.

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:08:40]: Noen tipper på United og Liverpool. Så er det noen som prøver å treffe en skipstunnel. Noen skal prøve å tippe hva som er regjeringens politikk overfor frivilligheten, og planlegge sine budsjetter i årene framover ut fra det.

Spørsmålet fra representanten Thommessen illustrerer på en god måte hvor mange usikkerhetsfaktorer frivilligheten må forholde seg til når man planlegger aktiviteten i tiden framover, og hvor mye usikkerhet det er om inntektene. Desto mer skuffende er det jo at kulturministeren i sitt svar tidligere i dag brukte økte bevilgninger til frivilligheten som et argument for å springe fra løfter som er gitt svart på hvitt før valget i 2009.

Mitt spørsmål til kulturministeren blir: Gitt den utviklingen vi ser, også i spillpolitikken, hvordan vil kulturministeren bidra til økt forutsigbarhet for de frivillige organisasjonene i årene framover?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:09:48]: Vi ønsker å gi frivilligheten mer forutsigbarhet ved å se på forenklingsprosjekter og ved at vi ønsker å trappe opp momskompensasjonsordningen. Dersom representanten mener at vi bryter løftet svart på hvitt, forutsetter jeg i det minste at man svart på hvitt kan vise fram de setningene hvor regjeringen har forpliktet seg til å øke opptrappingen i momskompensasjonen med 200 mill. kr. Noen slike løfter finnes ikke. Vi skal på linje med resten av Kulturloftet bidra til en jevn opptrapping, både for kulturlivet generelt og for frivilligheten. Det vil vi fortsette med i årene som kommer.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Sak nr. 2 [11:10:35]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikten som er omdelt på representantenes plasser.

De foreslåtte endringene i den ordinære spørretimen foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmålene 3 og 4, fra henholdsvis representantene Sonja Irene Sjøli og Bent Høie til helse- og omsorgsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 9, fra representanten Svein Harberg til forsknings- og høyere utdanningsministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 1

Svein Flåtten (H) [11:11:09]: Jeg har følgende spørsmål til finansministeren:

«Det er mange eksempler på at manglende opplysninger i selvangivelsen som Skatteetaten har lett tilgjengelig, som f.eks. aksjegevinst, blir ilagt 30 pst. tilleggsskatt. I slike tilfeller hvor det er åpenbart at skattyter ikke unnlater å opplyse for å unngå skatt, men av uerfarenhet eller misforståelse, må det utvises større aktsomhet fra Skatteetaten etter lovendringen. Hvis ikke vil overtredelser som før ga 15 pst. tilleggsskatt, nå gi 30 pst.

Vil statsråden se til at en slik praksis ikke får utvikle seg?»

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:11:54]: Det er slik at skattyter har plikt til å gi alle relevante opplysninger om inntekten i selvangivelsen. Det er også slik at tilleggsskatt skal ilegges når skattyter gir uriktige eller ufullstendige opplysninger. Satsen for ordinær tilleggsskatt er 30 pst.

Så ble det innført nye regler for tilleggsskatt i 2010. Etter de reglene er det ikke lenger adgang til å ilegge tilleggsskatt med redusert sats på 15 pst.

Skattyter kan fritas for tilleggsskatt når hans eller hennes forhold må anses som unnskyldelig på grunn av sykdom, alderdom, uerfarenhet eller annen årsak. Etter de nye reglene skal det mindre til for at skattyter fritas for tilleggsskatt. Mange av de som tidligere fikk 15 pst. tilleggsskatt, er etter de nye reglene helt fritatt for tilleggsskatt.

I statsbudsjettet – Prop. 1 LS for budsjettåret 2012 – har departementet omtalt tiltak for å styrke skattyters rettsikkerhet. Et av de kortsiktige tiltakene som nevnes, er

å vurdere å gjeninnføre muligheten til å ilegge tilleggsskatt med redusert sats på 15 pst. Selv om en del av de skattytere som tidligere fikk tilleggsskatt på 15 pst., nå er helt fritatt for tilleggsskatt, tilsier erfaringen med de nye tilleggsskattereglene at en ser på spørsmålet om redusert sats på nytt.

På den bakgrunn vil jeg vurdere å foreslå en endring i ligningsloven som gjeninnfører muligheten til å ilegge tilleggsskatt med redusert sats i de tilfeller likningen blir riktig, men der skattyter ikke har oppfylt sin opplysningsplikt ved ikke å rette den forhåndsutfylte sjølmeldinga.

Samtidig er det viktig å oppfylle intensjonen med større anvendelse av reglene om fritak for tilleggsskatt. Departementet vil derfor ta dette opp med Skattedirektoratet for å sikre at etaten bruker disse reglene i tråd med intensjonene.

Svein Flåtten (H) [11:14:06]: Jeg takker for svaret.

Den første delen, henvisningen til budsjettet, er for så vidt grei nok. Men jeg synes det er litt underlig at man vender tilbake til en regel som man egentlig fjernet fordi den ikke fungerte – det var jo noe av hensikten med det. Noe av bakgrunnen var nettopp de vurderingene som ble gjort i Skattedirektoratet og dets underliggende organer.

Så er jeg glad for den siste delen av svaret. Jeg tror det er det som er retningen – det er iallfall det som er meningen med mitt spørsmål – å sørge for at praksisen ikke får utvikle seg i den retningen den ikke skal, for det er et faktum at det finnes mange uerfarne skattytere i dette landet. Da må vi sørge for at de ikke får en behandling som gjør at de rett og slett mister gnisten til å delta i verdiskapingen.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:15:08]: Det siste er vi helt enig i. Det er i grunnen begrunnelsen for at vi nå vil gå gjennom reglene, både for å styrke den enkelte skattyters rettssikkerhet og for å vise den rimelighet som det er nødvendig å vise i de tilfellene der folk har gjort noe som de var ubetenksomme i å gjøre – som jeg sa i hovedsvaret – forhold som er unnskyldelige på grunn av sykdom, alderdom, uerfarenhet eller annen årsak. Det er viktig at vi passer på at vi håndterer regelverket slik at intensjonene blir oppfylt, og at skattyter både føler og ser at det er en stor rettssikkerhet og trygghet rundt det å bli ilagt skatt. Da kan det hende det òg vil gi en spore til å bidra både i verdiskaping og til å betale skatten med større glede.

Svein Flåtten (H) [11:16:03]: Det siste bør vi absolutt bidra til.

Jeg vil gjerne henstille til finansministeren å bruke tid på det forslaget som omtales i budsjettet. Men jeg vet av erfaring at slike prosesser ofte tar lang tid. Som jeg sa innledningsvis – jeg synes ikke det er noe mål å komme tilbake til det utgangspunktet vi hadde, som vi betraktet som relativt dårlig.

Derimot bør det å sette i gang tiltak for å påvirke praksisen kunne skje raskt, ved sterk og myndig inngripen først fra statsråden og senere fra de organer som ligger under han. Det vil jeg absolutt anbefale, for det er noe som skattyterne relativt fort kan se resultater av.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:16:56]: Jeg kan love at det ikke skal brukes mer tid enn nødvendig. Det er et gammelt ordtak som sier at det er von i hangande snøre. Her er det ikke bare von, det er òg mulighet for en brukbar fangst.

Spørsmål 2

Arne Sortevik (FrP) [11:17:25]: Mitt spørsmål til samferdselsministeren er som følger:

«Gjennom forvaltningsreformen kvittet staten seg med 17 000 km dårlig vei. Fylkeskommunene overtok og har derved fått ansvar for flere dårlige veier uten å ha fått nødvendige penger til forbedring. Tilbud om statlig lån bekrefter statens dårlige samvittighet. Staten kvitterte også ut reformen med ønske om å se på permanente og komplette nasjonale føringer. Arbeidet ble igangsatt våren 2010.

Når vil statsråden gi bilistene økt trygghet gjennom en nasjonal veistandard som skal gjelde uansett hvor i landet transporten går?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:18:17]: Forvaltningsreforma er ei stor reform innafor vegsektoren. Mi erfaring er at fylkeskommunane har gått aktivt inn for å fylla rolla som forsterka regional utviklingsaktør. Eg har òg inntrykk av at overføringa av ansvaret har gått bra for trafikantane fordi fylkeskommunane varetek rolla si som vegmynde og største veigeigar på ein god måte. Det er likevel viktig at staten gjennom nasjonale føringar kan bidra til eit mest mogleg sikkert og einskapleg vegnett. Stortinget la til grunn at fylkeskommunane skulle overta vegnettet vederlagsfritt, med den standard det hadde på ovetakings-tidspunktet for forvaltningsreforma, og med tilhøyrande rettar og plikter. Eg går ikkje nærare inn på overføringa av midlar til fylkeskommunane, da det er kjent stoff for representanten Sortevik.

Stortinget understreka òg at det er viktig med ein god standard på det fylkeskommunale vegnettet, eit akseptabelt nivå på veginvesteringane og ein fullgod politikk for trafikktryggleik i alle fylkeskommunar. Omfang og innhald i nasjonale føringar knytt til standard, trafikktryggleik m.m. må vurderast ut frå trafikantane og næringslivet sine behov og ut frå nasjonale mål. I tillegg må det takast omsyn til fylkeskommunane og Oslo kommune sin handlefridom.

Det er alt gjeve nokre nokre nasjonale føringar. Andre blir fastsette om ikkje lenge. Vegdataforskrifta for fylkeskommunane og Oslo kommune vart fastsett 3. desember 2010. Tunneltryggleiksforskrifta for fylkesvegane har vore på høyring og er til handsaming i Samferdselsdepartementet. Bruforskrifta er send på høyring med frist 15. november.

Eit større arbeid med nasjonale føringar er eit arbeid som er delt i to trinn. Trinn 1 har munna ut i ein rapport som har vore på høyring. Den inneheld ei overordna vurdering og ei skisse til løysing. Etter at departementet har fått Vegdirektoratet si tilråding i saka, må det takast stil-ling til kva det skal arbeidast vidare med i trinn 2, dvs.

avklara vidare arbeid med tekniske og funksjonelle standardar for fylkesveg og fylkeskommunane sitt arbeid med trafikktryggleik.

Arne Sortevik (FrP) [11:20:46]: Takk for svaret.

Ved starten av forvaltningsreformen 1. januar 2010 var situasjonen at fylkesveienes tilstand var ganske ulik, men jevnt over dårlig. Så ble bildet forsterket av at man fikk mer dårlig vei. Jeg tror statsråden og jeg deler ønsket og målet om et sikkert og enhetlig veinett over hele landet. Men nå er altså situasjonen, etter at forvaltningsreformen har trådt i kraft, at av det samlede riks- og fylkesveinettet i landet er ca. 80 pst. faktisk fylkesveier. Da er det viktigere enn noen gang at man kan føle trygghet for at det er sikker og god vei med en nasjonal standard, fortrinnsvis, som gjelder uansett hvor i landet man kjører, uansett hvor transporten går, uavhengig av fylkeskommunens økonomi – det er 19 fylker – og uavhengig av prioriteringer i de samme 19 fylkeskommunene.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:21:55]: Lat meg fyrst ta avstand frå uttrykket «kvittet seg med». Intensjonen er jo at vegnettet òg i vedtakssamanheng no kjem nærare dei det gjeld. Det er kortare veg mellom t.d. kommunane og dei regionale myndigheitene.

Det viser òg erfaringane så langt, det engasjementet som er på samferdselssektoren og dei midlane som den enkelte fylkeskommune set inn. Dette er eit felt som regjeringa naturleg nok følgjer veldig nøye med på, for det er som representanten Sortevik seier: Folk skil ikkje mellom kva vegane heiter, det er standarden som betyr noko.

Arne Sortevik (FrP) [11:22:58]: Jeg er glad for den siste presiseringen. Det er det som er virkeligheten ute i verden. Samtidig er det også slik at i statsbudsjettet på side 66 problematiseres dette med nasjonale føringer og nasjonale standarder opp mot hensynet til «fylkeskommunal handlefrihet».

Er det ikke viktigere å ha trygghet gjennom nasjonale føringer som sikrer sikker transport uansett hvor man er i landet, enn at hensynet til fylkeskommunal handlefrihet skal veie tungt, og at fylkene selv i stor grad skal bestemme og styre standarden på veien? Er det ikke viktigere å gi veibrukerne og transportbrukerne sikkerhet? Foreløpig får vi heller ikke hjelp fra Vegtilsynet, som skal begynne med bare å se på riksveinettet.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:24:05]: Eg trur dette blir ein god kombinasjon. Det har òg det fyrste halvanna året no vist. På den eine sida tek vi omsyn når det gjeld både standard og trafikktryggleik, ser på både trafikantane og næringslivet sine behov på tvers av fylkesgrensene og nasjonale mål. Så gjev vi den fylkeskommunale fridomen som er viktig. Det er jo slik at i fleire fylkeskommunar har ein utnytta den fridomen til ytterlegare å styrkja vegnettet, prioritert midlar til samferdsel ytterlegare opp.

Når det gjeld Vegtilsynet, skal eg koma tilbake til det, men eg trur det her er greitt å ta det trinnvis. Vi begynner

med riksvegnettet, og så fortset vi med fylkeskommunar og kommunar etter kvart.

Spørsmål 3

Fra representanten Sonja Irene Sjøli til helse- og omsorgsministeren:

«I Innst. S. nr. 240 for 2008–2009 ba et enstemmig storting regjeringen sørge for å styrke jordmortjenesten i kommunene både med hensyn til kapasitet og kvalitet. Det mangler imidlertid fremdeles jordmødre i mange kommuner, utviklingen går endog i feil retning. Ifølge SSB har det vært en nedgang i antall årsverk for jordmødre fra 2009 til 2010. Det er svært bekymringsfullt.

Hva vil statsråden nå foreta seg for å sikre en god og trygg jordmortjeneste for alle gravide og fødende som ønsker det?»

Spørsmål 4

Fra representanten Bent Høie til helse- og omsorgsministeren:

«Stikk i strid med politiske retningslinjer får vi nå tall som viser at antallet yngre funksjonshemmede bor på sykehjem og institusjoner som er forbeholdt de eldste. 166 personer under 50 år opplever dette, en økning på 29 fra 2010.

Hva vil regjeringen gjøre for å snu denne trenden?»

Presidenten: Disse spørsmålene er utsatt til neste spørretime.

Spørsmål 5

Gunnar Gundersen (H) [11:25:26]: Jeg vil gjerne stille et spørsmål til miljø- og utviklingsministeren:

«Å tilrettelegge tilbud i utmark krever ressurser og er viktig for å skape nye muligheter og arbeidsplasser i Distrikts-Norge. Skiløyper, tilrettelegging for trening og betaling for dette har vært framme i media den siste tiden. Relativt til utmarkas nærmest ubegrensede omfang og tilgjengelighet dreier dette seg om små arealer. Statssekretæren har vært svært bastant i sin avvisning av en kostnadsdekning fra bruker i de tilrettelagte løypene.

Er statsråden enig og like restriktiv i sin holdning?»

Statsråd Erik Solheim [11:26:09]: La meg først takke representanten Gunnar Gundersen for et spennende og viktig spørsmål. La meg også si at saken ikke dreier seg om det som det spørres om her, nemlig om det er ønskelig med brukerdeknning av idrettsanlegg eller løyper. Det tror jeg ikke det er noen uenighet om, og det foregår over det ganske land at brukerne er med på å betale, f.eks. at hytteeiere i et område eller lokalbefolkningen er med på å betale til dem som opparbeider en løype. Det spørsmålet gjelder, er om det er adgang til å nekte mennesker friluftsliv

og deres allemannsrett på basis av at de skal betale for å bruke f.eks. en skiløype.

Saken er aktualisert av en sak på Sjusjøen. Den kjenner ikke jeg, så jeg svarer nå generelt og prinsipielt, ikke på den spesifikke saken på Sjusjøen.

Retten til ferdsel og opphold i utmark, det vi kaller allemannsretten, er fundamentet for friluftslivet i Norge og er lovfestet i friluftsloven. Som representanten Gundersen helt sikkert er enig i, er det ikke en statsråds frie valg hvordan man forholder seg til lovverk – i dette tilfellet er jeg også enig i loven – men man må forholde seg til det lovverket Norge har. Etter friluftsloven er det kun anledning til å ta betalt for adgang til såkalt opparbeidede friluftsområder. Med det sikter man til mindre, avgrensede områder, f.eks. teltplasser eller parkeringsplasser, som er opparbeidet i tilknytning til friluftsområdet. Loven åpner ikke for at det kan tas betalt for tilgang til skiløype i utmark, og det er uavhengig av om skiløypene er preparert med natursnø eller kunstsno.

I innmark er regelverket annerledes. Der gir friluftsloven ikke ferdselsrett sommerstid, men kan gi det på vinterstid på frossen eller snødekt mark. Der har man etter friluftsloven en begrenset ferdselsrett om vinteren. Man kan kun ferdes til fots, herunder på ski, og ikke i alle typer innmarksområder. I innmarksområder hvor det ikke er ferdselsrett, vil eier stå fritt til å kreve betaling for tilgang. Om et område er unntatt ferdselsrett, må vurderes konkret i det enkelte tilfellet, men generelt er terskelen høy for at et utendørs idrettsanlegg er unntatt fra rett til ferdsel til fots vinterstid.

Jeg har, som spørreeren, stor forståelse for at det koster penger å preparere skiløyper, merke stier og tilrettelegge for ferdsel i utmark på mange forskjellige måter. Men jeg mener at åpningen for tvungne betalingsordninger, som i siste instans betyr at politiet skulle arrestere dem som ikke betalte, er en dårlig løsning. Friluftsloven er ikke til hinder for frivillige betalingsordninger. De fleste steder i landet har man velfungerende ordninger med spleiselag mellom private og det offentlige og frivillige organisasjoner. Det utføres også en fantastisk dugnadsinnsats på dette området. Der jeg har hytte og tilbringer mye tid om vinteren, gjøres en fantastisk innsats av både grunneiere, Røde Kors og andre for å holde løypenettet åpent.

Tvungne betalingsordninger vil uthule allemannsretten og gi svært uheldige begrensninger på muligheten for folk flest til å bruke naturen til idrett og friluftsliv. Det kan ikke være tvil om at innføringen av betalingsordninger vil kunne begrense deltakelsene i idretts- og friluftslivsaktiviteter. Jeg vil her særlig peke på at utøvelse av idretts- og friluftslivsaktiviteter i naturen er viktig for livskvalitet og folkehelse for svært store deler av befolkningen, og at det også virker sosialt utjevne.

Gunnar Gundersen (H) [11:29:29]: La meg takke for det jeg oppfatter som et både konstruktivt og godt svar. Det er mye vi er enige om – den allmenne ferdselen er viktig. Samtidig er det en overordnet problemstilling her. Hvis man nå drar til Sjusjøen, reiser man gjennom et grønt landskap, og så kan man reise opp og gå i skiløyper som er

asfalterte, og som er tilrettelagt med kunstsno – det settes veldig mye ressurser inn for å skape lokal aktivitet og tiltrekke seg folk utenfra for å underbygge et lokalsamfunn. Det oppfatter jeg at statsråden også la vekt på – at det er forskjell på hva slags produkter som tilbys her. Det er vel også innunder definisjonen av hva som er mindre opparbeidede områder. Der synes jeg man skal vise en litt større fleksibilitet enn man har gjort tidligere, for dette oppfatter jeg som så tilrettelagte produkter at det må være anledning til å ta seg betalt. Så det håper jeg statsråden fortsetter en god prosess på.

Statsråd Erik Solheim [11:30:31]: La meg først si at jeg sender med største glede en oppfordring til alle som bruker skiløypene på Sjusjøen, om å være med på det spleiselaget som det er å betale for det, enten det er lokale hytteeiere som kan være med og betale, eller – det er det inntrykket jeg har – det er folk som kommer fra idrettslag i andre deler av landet og bruker anleggene. Jeg sender med største glede en oppfordring til dem om å være med og betale. Det er en del av det spleiselaget som det er å bruke fellesgoder i Norge.

Problemet oppstår i det øyeblikk man begynner å åpne for å ta betalt for det som er ferdsel i utmark. Det er utrolig vanskelig å se hvordan man skulle klare å avgrense det. Det er ulike grader av opparbeiding av skiløyper over det ganske land. Skiløyper går på vei, de går på asfalt, de går på sand – de er opparbeidet på utrolig mange forskjellige måter. De opparbeides med kunstsno og med natursno – og det er opparbeidelse i den naturlige snøen som ligger der. Så jeg tror det vil bli en utrolig vanskelig avgrensingsoppgave.

Gunnar Gundersen (H) [11:31:33]: Jeg deler ikke statsrådens oppfatning om at dette er så vanskelig. Det er egentlig uhyre små arealer vi snakker om når vi snakker om så tilrettelagte produkter. Så jeg vil oppfordre til at man her går inn i en debatt om det ikke er mulig å se på den type små anlegg, med noen kilometer asfalterte løyper med kunstsno og lysløyper og alt sammen, som rett og slett et kommersielt tilbud helt utenom det vanlige tilbudet.

Men det er også en overordnet problemstilling – statsråden nevner frivillighet, og det er jeg helt enig i, det er kjempeinnsats av frivillige rundt omkring – at vi blir en stadig mer sentralt bosatt befolkning som kommer ut i Distrikts-Norge og forventer at det skal være «trikkeskinner». Det vet sikkert statsråden like godt som jeg, at de aller fleste er der. Man sender ikke en danske ut for å tråkke opp løype for å gjøre Norge attraktivt som turistland. Så det er en overordnet debatt her, som jeg synes vi skal ha et åpent øye for, om hvordan vi tilrettelegger for gode produkter også ute i Distrikts-Norge.

Statsråd Erik Solheim [11:32:40]: Heldigvis er folk forskjellige. Noen ønsker å gå i løs snø med telemarksski, andre ønsker å gå på «trikkeskinner», og atter andre ønsker ulike former for skiskøyting, stå på snowboard osv. Det er en uendelig variasjon i hvordan folk ønsker å bruke naturen, og vi skal tilrettelegge for alt. Men jeg tror det

blir en veldig, veldig vanskelig startposisjon hvis man skal begynne å ta seg betalt for det.

Gundersen nevner lysløypene. Osloomarka, som jeg kjenner enda bedre enn Sjusjøen, er jo full av lysløyper. Meg bekjent er knapt noen av dem anlagt av kommunen – det kan hende jeg tar feil der – det er Skiforeningen som opprettholder dette lysløypenettet, og det er veldig varierende versjoner av hvordan det er preparert. Å begynne å definere noen løyper som så preparerte at man kan ta seg betalt for det, tror jeg er et vanskelig forslag. Det er i alle fall helt sikkert at det ikke er i tråd med friluftsløven.

Spørsmål 6

Åse Michaelsen (FrP) [11:33:39]: Jeg har gleden av å stille justisministeren følgende spørsmål:

«Mange opplever at deres inngitte politianmeldelse blir henlagt selv om gjerningspersonen er kjent og politiet kommer til stedet. Dette hendte også et ungt par som i mai d.å. ble forsøkt fraranet sin bil. Under ransforsøket fikk den kvinnelige, høygravide sjåføren et hardt slag i magen, noe som fikk store konsekvenser i ettertid. Raneren ble dratt ut av bilen av politiet og pågrepet. Senere har saken blitt henlagt.

Er statsråden av den oppfatning at slike voldssaker bør henlegges?»

Statsråd Knut Storberget [11:34:29]: Spørsmålet tar utgangspunkt i en konkret straffesak som refereres på en anonymisert måte og uten angivelse av hvor det skal ha skjedd. Jeg må ile til og si at jeg i løpet av dagen – etter å ha lest dagens aviser – er blitt kjent med saken.

Jeg må svare litt generelt først. Så vil jeg ta opp det spørrener tar opp, etter hvert.

La meg innledningsvis understreke at behandlingen av enkeltsaker på straffesaksområdet hører inn under påtalemyndigheten, som ledes av riksadvokaten. Påtalemyndigheten er i sin behandling av enkeltsaker ikke undergitt noen instruks fra justisministeren, så jeg kan ikke omgjøre den type vedtak eller ta beslutninger når det gjelder det å reise sak. Det rapporteres heller ikke til justisministeren om behandlingen av enkeltsaker på straffesaksområdet, om de påtalemessige beslutninger som treffes, eller grunnlaget for disse.

Når det er sagt, vil jeg imidlertid understreke at alvorlige voldslovbrudd er og skal være prioriterte saker. Jeg må si, etter både å ha lest dette spørsmålet og sett dagens aviser og de beskrivelser som der gis, at jeg forstår veldig godt hvorfor spørrener stiller dette spørsmålet.

Prioriteringen av alvorlige voldslovbrudd er helt klar. Her viser jeg bl.a. til riksadvokatens sentrale og landsdekkende prioriteringer. I mål- og prioriteringsrundskrivet for 2011 punkt 4 framgår det helt tydelig. En slik prioritering innebærer at det skal iverksettes og gjennomføres etterforskning når man står overfor alvorlige, grove lovbrudd – slik dette er beskrevet, så er det jo det – og at saktypen skal gis forrang ved knapphet på ressurser.

Ved lov 25. juni 2010 nr. 46 ble straffen for voldslov-

brudd betydelig skjerpet. Det var et tydelig politisk signal fra et samlet storting. Det var et klart signal om skjerping av straffenivået i enkeltsaker, og det er viktig at påtalemyndigheten ser hen til de føringer som framkommer av lovens forarbeider, når de legger ned straffepåstand. Jeg mener også det ligger mellom linjene at det er en politisk ønsket aktivitet at man nettopp griper fatt i de alvorlige, grove lovbruddene.

For øvrig vil jeg understreke at dersom den fornærmede er misfornøyd med politiets behandling av en sak, f.eks. at den er henlagt, kan det inngis klage til overordnet påtalemyndighet.

Så vil jeg bare si kort at etter å ha lest dagens aviser skjønner jeg at denne saken faktisk er påklaget. Da er det veldig vanskelig for meg å gå inn i saken. Jeg vil aldri ha noen rolle i det. Men jeg har lyst til å være konstruktiv når det gjelder dette, for jeg mener at den gjerningen som beskrives ute, både av spørteren og i media, er svært alvorlig. Så vet vi at alle saker kan ha mange slags fakta. Jeg kan ikke ta stilling til dem, men jeg vil be om å få lov til, siden dette er kommet fram i dag, å innhente en redegjørelse fra riksadvokaten om denne saken, som jeg kan oversende i skriftlig form til spørteren.

Åse Michaelsen (FrP) [11:37:43]: Tusen takk for svaret som jeg fikk av statsråden. Jeg synes det er veldig positiv tale å ville gå inn og se på hva som egentlig har skjedd. Det er noe av det vi kanskje kan forvente aller mest av vår statsråd at han gjør, og det vil han gjøre i denne saken. Det er bra.

Men så er det jo sånn at når en sak henlegges, er det opp til den fornærmede å søke om advokatbistand med egne midler for å få endret vedtak, som vi ser i dette tilfellet. Landsforeningen for Voldsofre melder om stigende antall henvendelser som følge av mangel på hjelp fra det offentlige.

Fremskrittspartiet har som kjent fremmet et omfattende forslag som styrker ofrenes rettigheter. Som jeg har fått med meg – i hvert fall inntil nå – er regjeringen på enkelte områder positiv til noe av dette. Men mener statsråden at det er riktig at det er ofrene som må bære kostnadene ved en anke, eventuelt gjenoptakelse av saker som åpenbart er henlagt på grunn av ressursmangel, og ikke fordi det mangler bevis?

Statsråd Knut Storberget [11:38:51]: Jeg kjenner ikke henleggelsesgrunnlaget for denne saken, for jeg ble orientert om dette i dagens avis, men det kan vi jo få en orientering om fra riksadvokatens side.

Jeg mener at det arbeidet som er gjort i løpet av de siste årene, hvor vi nettopp styrker voldsofrenes situasjon, er helt avgjørende viktig. Det er sikkert mer igjen, men det er to elementer i den styrkingen som har vært viktig for regjeringa. Det første er at man skal ha adekvat bistandsadvokatbistand nettopp til det juridiske i saken. I det ligger det nettopp å få rådgivning knyttet til behandlingen av straffesaken. Jeg mener også at man bør få rådgivning i det å kunne påklage et påtalemessig vedtak, som ikke er særlig krevende å gjøre, men får man hjelp av en advokat, er det

nyttig. Det er en av grunnene til at vi har måttet utvide bistandsadvokatordningen i flere saker. Det andre elementet er selvfølgelig utvidelsen av voldsoffererstatningen, som har skjedd i løpet av de siste årene.

Åse Michaelsen (FrP) [11:40:00]: Forleden dag ble det kjent gjennom media at politidistriktene i Agder internt har et notat, en slags liste, om ulike ting som politimesteren vil prioritere og ikke prioritere, og hvilke saker som skal henlegges, ut fra den listen. Her blir det påpekt ressursmangel. Etter mitt skjønn er det en politimesters ansvar og plikt å informere allmennheten om manglende ressurser, og publikum har krav på at politiet følger opp og ivaretar lov og orden. Jeg vil også mene at det er statsråden som er ansvarlig for sånne listeprioriteringer, og ikke den enkelte politimester, som sånn sett gjør så godt han eller hun kan. Er statsråden enig i dette?

Statsråd Knut Storberget [11:40:54]: Ja, det kan jeg si meg enig i. De påtalemessige avgjørelser som tas, må politiet og riksadvokaten svare for, men prioriteringer innenfor politiet er et politisk ansvar – hvordan man organiserer arbeidet i særdeleshet, og hvordan man bruker de tildelte ressursene.

Jeg vil til en viss grad også si at det er et politisk ansvar når vi alle velger å trekke fram noen saker som viktigere enn andre saker. Stortinget har gjort det, bl.a. når man sier at alvorlige, grove voldslovbrudd skal prioriteres. Det betyr jo at det må gå foran andre saker. Hvis ikke vil vi fort kunne komme i en situasjon hvor prioritering ikke betyr noen ting. Dette må prioriteres ute i Politi-Norge, og det er i veldig stor grad et politisk ansvar.

Spørsmål 7

Harald T. Nesvik (FrP) [11:41:59]: Jeg vil gjerne stille følgende spørsmål til den ærede justisministeren:

«Bemanningssituasjonen ved Sunnmøre politidistrikt er nå landets laveste. Det er i dette politidistriktet én politi per 1 000 innbyggere. Dette er blitt slik, til tross for at dette er et meget stort distrikt, med mange utfordringer knyttet til avstand, fjordkryssinger, stor skipstrafikk etc. Denne lave bemanningen medfører at innbyggerne på Sunnmøre har et dårligere tilbud hva gjelder sikkerhet og trygghet.

Hva vil statsråden foreta seg for å bringe dette politidistriktet opp på et landsgjennomsnitt bemanningsmessig?»

Statsråd Knut Storberget [11:42:43]: Det er et overordnet mål for regjeringa å sikre at politi- og lensmannsetaten har tilstrekkelig bemanning og kompetanse for de oppgaver som skal utføres. Det er derfor regjeringa, med støtte fra Stortinget, i perioden 2005–2011 har gjennomført en betydelig styrking av politiet. Vi har også varslet en gjennomgang av hvordan ressursene fordeles, i den kommende stortingsmeldingen om resultatreform.

Bevilgningen til politiet og påtalemyndigheten er økt fra 8,2 mrd. kr i 2005 til 12,2 mrd. kr i 2011, en vekst på 4 mrd. kr, 48,8 pst. I tillegg er det i Prop. 1 S for 2012 foreslått en økning i bevilgningen på 696 mill. kr.

For regjeringa er det viktig at den styrking som er gjennomført, bidrar til et politi som er bedre i stand til å forebygge og bekjempe kriminelle handlinger, og som samtidig ivaretar befolkningens behov for trygghet, tilstedeværelse og service.

Til dekning av helårsvirkningen av å ansette politihøgskolestudenter som ble ferdig utdannet i år, er bevilgningene til politiet foreslått økt med 49,3 mill. kr. Et annet viktig element hvis vi skal få flere politifolk også på Sunnmøre, er selvfølgelig at da må vi utdanne dem – i tillegg til å ansette dem.

Det er altså sånn at vi i løpet av den perioden vi har snakket om, har valgt å tredoble politihøgskoleopptaket. Det gir oss en stor mulighet til å styrke alle politidistrikter. Det er derfor jeg har vært ivrig etter å si at politihøgskolestudentene må søke landet rundt og ikke påregne å få seg jobb i Oslo/Akershus eller i mer bylignende politidistrikter.

For å legge til rette for at alle politihøgskolestudentene som blir ferdig utdannet sommeren 2012, skal kunne tilbys jobb i etaten, foreslår regjeringa å øke bevilgningene til politiet med 88,9 mill. kr. Det muliggjør en økning på 202 årsverk i politietaten, der 41 av disse skal gå til Oslo politidistrikt.

Når det gjelder politioptaket framover, kommer vi til – også i 2012 – å gå utover det som var normen i politiets ambisjon om å få tettere politidekning, ved at vi ikke tar opp 550 studenter, men 720 studenter. Det er mitt inderlige håp at disse skal vi klare å spre utover hele landet – og sådan bidra til at også det distriktet som Nesvik spør om, vil få styrket bemanning.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:45:32]: Jeg takker statsråden for svaret. Jeg har tatt opp denne problemstillingen med statsråden tidligere og fikk vel omtrent det samme svaret, bortsett fra at da ble det vist til et annet budsjett.

Jeg synes det er mye bra i budsjettet, knyttet både til nødnettet, som man får en opptrapping av, og beredskaps-troppens styrkede bevilgning. Men det hjelper dessverre ikke at vi utdanner flere politifolk, hvis vi ikke sørger for såpass romslige driftsbudsjetter ute i politietaten at de har råd til å ansette disse personene.

Der det svikter i dette budsjettet, er bl.a. i investeringer ute i politidistriktene. Der er det betydelige mangler. Det er et skrikende behov for nye politibiler, bl.a. på Sunnmøre, det er datainvesteringer som ikke blir dekket, og en hel rekke andre ting. Dette finnes det ikke rom for, ergo må det tas over driftsbudsjettet. Dette igjen medfører at stillinger blir stående vakante. Det hjelper ikke at man får tildelt stillinger, hvis man ikke ansetter politifolk i dem. Om det er den interne fordelingen fra Politidirektoratet som er gal, eller om det er noe galt fra statsrådens side, skal jeg ikke ha noen formening om, men spørsmålet mitt til statsråden er: Ser statsråden at det i hvert fall er en skjevfordeling her?

Statsråd Knut Storberget [11:46:46]: Jeg skal være veldig varsom med å si at det er en skjevfordeling. Når jeg reiser rundt i Distrikts-Norge, og også i de sentrale strøk, altså i store byer og mindre byer, påpeker de fleste politidistriktene at de føler seg skjevfordelt. Så det er vanskelig å si at ett distrikt er mer skjevfordelt enn et annet.

Vi har noen objektive kriterier, som spøreren nettopp trekker fram i spørsmålet sitt: Hvor mange politifolk har vi per capita? Samtidig kommer jeg ikke til å legge opp til en linje hvor vi avgjør politidekning bare ut fra hvor stor befolkningen er. Da ville distriktene kanskje komme veldig dårlig ut, for da ville de virkelig befolkningstette områdene av landet ta mange av politifolkene. Vi må også skjule til hva slags kriminalitet man sliter med, hva slags kriminalitetsutvikling man har, og hvordan man er organisert. Vi har varslet at vi ønsker å se på fordelingen i den meldingen som er varslet kommer til Stortinget neste år.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:47:46]: Det er mulig at man vil komme dårligere ut hvis man har befolkning som et objektivt kriterium – det er riktig – men hvis man også tar avstander med som et annet objektivt kriterium, tror jeg man kommer relativt godt ut.

Det er klart at når man har et politidistrikt med mange fjordkryssinger, holmer og skjær, båttrafikk, turisttrafikk etc., som man har i dette distriktet, er det illevarslende at man har en bemanning fra 0,98 politi per 1 000 innbyggere, som det hevdes i enkelte rikskanaler, til én per 1 000 som man opererer med. Målsettingen er to politi per 1 000 innbyggere, på sikt. Da sier det seg selv at befolkningen på Sunnmøre har en dårligere politidekning enn nesten alle andre plasser. Det er klart at da må det gjøres noe, for dette er ikke holdbart. Jeg har selv vært med og kjørt politipatrolje der man faktisk sier at promillekjørere ikke kan følges opp fordi man er såpass langt unna at vedkommende både er kommet hjem, har sovet og blitt edru igjen, før politipatroljen kan komme til stedet. Ser ikke statsråden at dette er et problem?

Statsråd Knut Storberget [11:48:52]: Jeg vil si det sånn at når regjeringa i løpet av de siste årene har valgt å tredoble opptaket til Politihøgskolen, ser vi at i fjor – vi hadde den samme runden i fjor også, tror jeg – ble resultatet at man klarte å ansette 95 pst. av dem som gikk ut fra Politihøgskolen. Det er veldig bra. Det må vi glede oss over.

Så er det sånn at gjennom mange år har man hatt en nedgang i politidekningen fordi man har hatt lave opptak til Politihøgskolen. Det er helt på det rene. Nå håper vi at den tendensen er i ferd med å snu, når de store kullene nå kommer ut. Jeg skal gjøre hva jeg kan for at Sunnmøre, andre distrikter og flere ikke-bynære strøk holder tritt med den utviklingen vi nå skal ha innen politidekning. Jeg kommer sjøl fra Hedmark, hvor vi også sliter med lange avstander, lang grense og mye utfordrende grensenær kriminalitet. Det er all grunn til å ha et blick på dette, og da må politihøgskolestudentene få vite at de må søke jobber over hele landet, når hjemlene blir klare.

Spørsmål 8

Elisabeth Aspaker (H) [11:50:08]: Jeg har følgende spørsmål til justisministeren:

«Svalbards befolkning må ved lokalvalg forholde seg til to ulike valgdager, én for kommune- og fylkestingsvalget på fastlandet og én måned senere en valgdag for lokalstyret i Longyearbyen. Det betyr at man i mindre grad kan dra nytte av den velgermobilisering som følger av valgkampen frem til kommune- og fylkestingsvalget.

Vil statsråden ta initiativ til å endre dagens praksis med to ulike valgdager på Svalbard i lokalvalgår, slik at det blir én felles valgdag med Fastlands-Norge?»

Statsråd Knut Storberget [11:50:42]: Den saken representanten tar opp her, har jeg sjøl vært opptatt av. Spørsmålet var på høring høsten 2006 i forbindelse med forslag til ny forskrift om lokalstyrevalg i Longyearbyen. Allerede før valget i 2003, altså før min tid i Justisdepartementet, ble spørsmålet om felles valgdag reist, men av tidsmessige årsaker besluttet Justisdepartementet da å komme tilbake til saken innen valget høsten 2007.

Litt mer om historikken: Tidligere valgdato har ikke vært praktisk i et samfunn med langt feriefravær om sommeren, senere skolestart og mange nyankomne svalbardboere hver høst. Valg til det tidligere Svalbardrådet ble avholdt så sent som i november måned annet hvert år. Med innføring av Longyearbyen lokalstyre fra 1. januar 2002 ble valgperioden utvidet til fire år og valgtidspunkt endret til oktober måned, slik at det nyvalgte lokalstyret skulle rekke å konstituere seg og vedta budsjett for det påfølgende året.

Tilbake til 2006: Jeg mente da at det kunne være grunnlag for å vurdere et tidligere valgtidspunkt i Longyearbyen, ut fra følgende argumenter: Det må anses som et viktig demokratisk prinsipp at valget finner sted samtidig på Svalbard og på fastlandet. Felles valgdag med fastlandet vil kanskje kunne bidra til høyere valgdeltakelse. Et tredje argument for et tidligere valgtidspunkt var at statsbudsjettet legges fram i begynnelsen av oktober, noe som lett tar mye av oppmerksomheten fra de lokale sakene.

I høringen om dette kom det fram bred og sterk motstand fra de lokale instansene med hensyn til å endre valgtidspunktet. Longyearbyen lokalstyre gikk klart imot endringen. Sysselmannen sluttet seg til dette og mente at det burde legges stor vekt på hva representantene for lokalbefolkningen selv mente.

Det var ikke aktuelt for meg å gå imot et så tydelig signal fra de folkevalgte i Longyearbyen, og allerede i et folkemøte i byen i februar 2007 ga jeg til kjenne at valgtidspunktet ikke ville bli endret. Forslaget ble da heller ikke gjennomført.

Et av argumentene for å foreslå samme valgdag på fastlandet og i Longyearbyen var at det kunne bidra til økt valgoppslutning ved lokalstyrevalget. Oppslutningen ble 40 pst. ved valget i 2007, omtrent det samme som den var i 2003. Tatt i betraktning de særlige forholdene i Longyearbyen, med kort gjennomsnittlig botid og få kampsaker partiene imellom, anser jeg ikke dette som spesielt be-

kymringsfullt. Det er likevel veldig gledelig at deltakelsen ved årets valg ble på hele 57 pst. – til tross for at valget ble avholdt én måned senere enn på fastlandet. Jeg er ikke kjent med at spørsmålet om tidligere valgtidspunkt nå er tatt opp fra lokalt hold. Dersom det skulle skje, eller det av andre grunner anses naturlig å vurdere saken på nytt, vil det sjølsagt være anledning til å gjøre det i god tid før neste lokalstyrevalg, høsten 2013.

Elisabeth Aspaker (H) [11:53:35]: Jeg takker statsråden for svaret. Når jeg har reist spørsmålet, er det fordi det er tatt opp med meg av folk som faktisk er valgt inn i det nye lokalstyret på Svalbard.

Jeg ser at Svalbard er spesiell, men jeg tenker at Svalbard ikke er mer spesiell enn at det burde være fullt mulig å synkronisere disse valgdagene. Det å kunne forhåndstemme fordi man er på flyttefot og på reise, gjelder jo også i aller høyeste grad oss borgere som bor på fastlandet. Så det må kunne legges til rette for det. Det å ha kunnskap om kandidatene sine kan det antakelig være så som så med også for innbyggere i Fastlands-Norges kommuner. Derfor synes jeg heller ikke det bør være et avgjørende argument for at man ikke skal kunne vurdere å ha en felles valgdag.

Jeg tolker statsråden dit hen at dette er en sak som kan tas opp på nytt, dersom det kommer et utspill fra lokalstyret om det.

Statsråd Knut Storberget [11:54:42]: Slik kan spøreren tolke meg. Som jeg redegjorde for i svaret, fins det for-argumenter. Men vi falt altså ned på at vi ikke ønsket å endre, fordi det var klar motstand.

Så har jeg samtidig lyst til å si at jeg har litt respekt for de i Longyearbyen som sier at på bakgrunn av når man kommer opp dit igjen, er det hensiktsmessig for dem å ha et litt senere valgtidspunkt for å kunne drive valgkamp i noen uker. Jeg har nå fulgt valgkampen litt fra sidelinjen, bl.a. gjennom Svalbardposten, og har sett at det faktisk var ganske gode valgarrangementer, som bidro til at man fikk satt søkelys på aktuelle saker for Longyearbyen, og som jeg tror bidro til at man fikk en såpass god valgdeltakelse som man fikk i Longyearbyen ved dette valget, i motsetning til tidligere. Men min holdning er at i den grad det kommer påtrykk og et ønske om det, skal vi selvfølgelig vurdere dette på nytt.

Elisabeth Aspaker (H) [11:55:45]: Jeg er enig i at det bør legges til rette også på Svalbard for at man skal kunne få lov til å sette egne saker på dagsordenen. Men sannheten er vel at valgkamp også kan drives over en lengre periode enn bare de siste to–tre ukene før valget.

Jeg har lyst til å si at også jeg har merket meg at valgdeltakelsen denne gangen heldigvis ble bedre enn sist, for 40 pst. oppslutning er vel kanskje ikke all verden å skryte av. Det har vel også vært noe av bakgrunnen for at man tenkte at en felles valgdag kunne virke mobiliserende, og at det er viktig at flest mulig deltar og er med på å påvirke når lokalstyret skal velges der oppe.

Men igjen: Jeg takker for svaret og skjønner at dette

er en problemstilling som man for så vidt kan komme tilbake til dersom den blir et tema og den reises av lokalbefolkningen på Svalbard.

Statsråd Knut Storberget [11:56:43]: Det vil vi kunne gjøre.

Vi har selvfølgelig hyppig kontakt med Sysselmannen, som er underlagt Justisdepartementet, og ikke minst lokalstyret, og det vil bli kontaktmøte mellom oss allerede nå i høst. Jeg vil formode at det også går an å ta opp dette temaet der, slik at vi får en diskusjon rundt det, samtidig som vi må ha i mente at mange som bor i Longyearbyen, er på fastlandet i juni, juli, august og kanskje også utover i september, og at det er en god grunn for å vente med valget. Men, som sagt, jeg er åpen for å ta den diskusjonen.

Spørsmål 9

Fra representanten Svein Harberg til forsknings- og høyere utdanningsministeren:

«Oslo International Bible College ble som privatskole godkjent for inntil 150 elever. Ved overgangen fra 6a-skole til fagskole har departementet imidlertid kun gitt tilskudd til 95 elever og avslått å se på saken på nytt. Det var en forutsetning at skolene ikke skulle tape økonomisk på å gå over til å bli fagskole. NOKUT, Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen, har godkjent skolen som fagskole og bekreftet at de godkjenner utvidet elevtall.

På hvilket grunnlag reduserer departementet tilskuddet, og hvordan vil statsråden følge opp saken?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 10

Per Roar Bredvold (FrP) [11:57:39]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til landbruks- og matministeren:

«Antall gårdsbruk reduseres for hver dag, og fremtidsutsiktene sier heller ikke noe om at trenden vil snu. I Hedmark har antall gårdsbruk blitt omtrent halvert i de siste ti år.

Hvordan vil statsråden få flere til å bli selvstendig næringsdrivende innenfor matvareproduksjonen i landbruket?»

Statsråd Lars Peder Brekk [11:58:01]: Jeg er glad for å registrere at representanten Bredvold og Fremskrittspartiet også nå synes å være opptatt av å opprettholde selsesetningen i jordbruket. Noen av de viktigste målene for landbrukspolitikken som føres, er nettopp å sikre arealene, sikre norsk matproduksjon og å gjøre det attraktivt for nye generasjoner å overta og drive gårdsbruk. Jeg registrerer imidlertid at vi så langt i liten grad har opplevd å få støtte fra Fremskrittspartiet i denne politikken.

Norsk landbruk opplevde en stor økning i bygningsinvesteringene på 1970- og 1980-tallet. En stor del av disse bygningene må nå fornyes. Det medfører som regel både

større enheter og en bruk av teknologi som gjør arbeidet enklere og raskere. Det samme gjelder også ved nyinvesteringer i maskiner. Jeg vil anta at heller ikke Fremskrittspartiet er motstandere av teknologisk utvikling og effektivisering.

Dette er valg de enkelte yrkesutøverne selv tar utenfor det politiske rom, og som innebærer at produksjonen opprettholdes med færre årsverk innenfor det tradisjonelle jordbruket. Som kjent har vi en del skranker i form av både begrenset areal og marked. Dette begrenser volumøkninger for de viktigste produktene som kan produseres i norsk landbruk. Nettopp for å sikre Stortingets mål om et aktivt og variert landbruk over hele landet brukes derfor de politiske og økonomiske virkemidlene aktivt for å legge til rette for spesialproduksjoner, kortreist mat, tilleggsnæringer, småskalalandbruk, rekruttering av ungdom, økologisk bærekraft osv.

Det blir derfor altfor lett å hevde at den norske landbrukspolitikken er mislykket fordi vi fortsatt har en nedgang i antall årsverk i primærjordbruket. Det er et mer relevant spørsmål å stille hvordan det norske jordbruket, særlig i distriktene, ville sett ut uten den gjeldende landbrukspolitikken eller f.eks. med Fremskrittspartiets forslag til budsjett på landbrukssektoren. Vi trenger ikke å kjøre lenger enn en tur over svenskegrensen for å se det ganske så tydelig.

En bekymring fra Fremskrittspartiet når det gjelder reduksjon i antall gårdsbruk, virker lite troverdig når partiet i all hovedsak har gått imot eller kuttet dramatisk i alle tiltak som har som formål å bidra til å sikre et aktivt og variert landbruk over hele landet. Jeg håper derfor at spørsmålet fra representanten Bredvold innebærer at Fremskrittspartiet nå har snudd i landbrukspolitikken og heretter vil støtte tiltak og virkemidler for å sikre et aktivt og variert landbruk over hele landet, og ikke bare vil slå beina under hele næringen, som de har gjort i sine alternative budsjetter så langt.

For å få flere til å ville bli selvstendig næringsdrivende er det opplagt at landbruksnæringen må anses som attraktiv for ungdom, og inntekts- og investeringsmulighetene må forbedres. Denne viktige næringen må selges mer positivt, og utnyttingsgraden av hele bredden av ressursene på landbrukseiendommene må økes.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:00:49]: Jeg takker statsråden for svaret.

Fremskrittspartiet kommer ikke til å snu sin landbrukspolitikk, tvert imot. Vi kommer til å forsterke vår landbrukspolitikk, for den landbrukspolitikken som er i dag, fungerer ikke. Når under halvparten av dem som er enten odelsgutt eller odelsjente, ønsker å overta det foreldrene og kanskje enda flere generasjoner bakover har skapt, må det være et bevis på at den landbrukspolitikken vi har i dag, ikke fungerer. Derfor vil Fremskrittspartiet fortsette med sin landbrukspolitikk, som er annerledes. Vi vil gi den enkelte bonde eller selvstendig næringsdrivende innenfor matvareproduksjon frihet til å drive med det han ønsker. Slik som det er i dag, er det en rekke begrensninger for hvordan du skal drive en gård, og jeg mener bestemt at

statsråden må se på dette, slik at det gis muligheter for bl.a. tilleggsnæringer når en driver en gård. Det er det altfor mange strenge regler og begrensninger for, slik at det gis ikke mulighet for det.

Statsråd Lars Peder Brekk [12:01:53]: Jeg hadde vel ikke forventet en full tilslutning fra representanten Bredvold til regjeringens politikk direkte over talerstolen her nå, men jeg synes likevel det er interessant at han er opptatt av de problemstillingene som går på avgang.

La meg understreke at den beste måten å redusere avgang på for å sikre rekruttering er å bedre inntektsmulighetene, bedre mulighetene for drift i næringen, enten det gjelder primærproduksjon eller tradisjonell volumproduksjon, eller det gjelder å tilrettelegge for nye næringer.

Vi har gjennom de årene vi har sittet i regjering, bedret inntektene betydelig for næringen, bedret inntektsmulighetene betydelig. Over seks år utgjør det 110 000 kr per årsverk, noe som er mer enn det har vært på mange, mange år. Vi har sett at avgangen er blitt redusert, det er jeg veldig glad for. Når det gjelder tilleggsnæringer, er jeg helt enig med representanten Bredvold i at det må vi jobbe for å tilrettelegge for.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:02:54]: Jeg takker statsråden for svaret.

Det er altså en ny politikk vi i Fremskrittspartiet ønsker, og den politikken må gi den enkelte næringsutøver frihet til å drive med det en ønsker på sin egen gård og sin egen grunn. Da må det ikke være fullt av begrensninger.

Når vi samtidig vet at for personer som overtar en gård i dag – om det er en odelsjente, en odelsgutt eller en annen – er gjennomsnittsalderen 50,7 år, sier det seg selv at det kanskje er begrenset hvor mye en har igjen av sitt aktive arbeidsliv når en overtar såpass sent. Grunnen til at jeg nevner akkurat det, 50,7 år, er at det viser vel kanskje at det ikke er så populært – for å bruke det ordet – å overta en gård i dag i forhold til det det var tidligere. Det finnes så mange andre muligheter til å tjene penger, til å få seg et yrke. Derfor må vi, som sagt, ha en helt annen landbrukspolitikk enn den regjeringen fører i dag, slik at vi kan stoppe det som foregår i dag, for det vi ser i dag, er en seigpining av norsk landbruk.

Statsråd Lars Peder Brekk [12:03:59]: Når representanten Bredvold bruker ordet «seigpining» om det vi ser i dag i norsk landbruk, vil jeg bare replisere tilbake at de forslagene som Fremskrittspartiet har fremmet så lenge jeg har vært i Stortinget og etterpå i regjering, hele tiden har vært basert på at vi skal redusere overføringene til næringen ytterligere, redusere de totale inntektene i næringen ytterligere, osv. Jeg vil tro at det ville ha ført til en betydelig verre situasjon når det gjelder rekrutteringen, og kanskje til en konkursbølge, slik vi har regnet på det.

Det som er viktig – og det skal jeg si meg enig med representanten Bredvold i – er å sørge for at vi får jobbet med rekrutteringen og får fremmet en politikk som sikrer inntektene videre. Det er fortsatt min ambisjon, ikke minst at de har gode investeringsvirkemidler. Vi har i budsjettet

foreslått å bedre avskrivningssatsene, noe som bidrar godt i så henseende.

Spørsmål 11

Torgeir Trældal (FrP) [12:05:14]: «For verden under ett har landbruksstøtten avtatt betydelig. I Norge er hjemlige landbruksprodukter 91 pst. dyrere enn importerte varer. I Norge har offentlig støtte sin andel av inntekten til landbruket passert over 60 pst. Ingen land i hele verden har så høy landbruksstøtte som Norge.

Når vi ser at verden opplever tidenes råvarepriser og statsgjeldkriser, er statsråden enig i at det er på tide å kutte i landbruksstøtten?»

Statsråd Lars Peder Brekk [12:05:42]: Det er riktig at vi har et høyt prisnivå i Norge, for vi er et rikt land med et høyt lønnsnivå. Tall fra Eurostat viser at i 2009 var prisnivået hvis vi ser på alle varer og tjenester i Norge, 43 pst. høyere enn i EU, mens matvarer lå 53 pst. over. Norsk støttenivå er høyt, men OECDs tall viser at samlet støtte er fallende også i Norge.

Tollbeskyttelse på viktige varer vi produserer i Norge, gjør at det meget høye råvareprisnivået internasjonalt i mindre grad påvirker prisene på norske produkter direkte. Importen og produksjonskostnadene for det norske jordbruket kan imidlertid øke når internasjonale priser blir høye nok. Isolert sett styrkes den norske matkjedens konkurransekraft når prisene stiger internasjonalt, men det gir ikke automatisk høyere inntekter til det norske jordbruket.

Vi har målsettinger med den norske landbrukspolitikken, bl.a. vil vi at det norske jordbruket, de norske produsentene, skal dekke hjemmemarkedets etterspørsel etter det vi kan produsere her langt oppe i nord. Det skal skje på en bærekraftig måte, og vi vil opprettholde et landbruk over hele landet. Vurderingen av bruken av virkemidler, herunder landbruksstøtten, må skje i forhold til måloppnåelsen for politikken, og vi har – det er ikke noe å legge skjul på – store utfordringer å ta tak i, for det norske jordbruket er i en fornyingsfase. Det er behov for en god inntektsutvikling og å legge til rette for en attraktiv næring for kommende generasjoner. Derfor mener jeg at den internasjonale situasjonen representanten Trældal refererer til i spørsmålet, ikke gjør at det er tid for å kutte i landbruksstøtten. Tvert imot er det behov for å styrke det norske jordbruket – slik det også er nødvendig å styrke landbruket internasjonalt.

Sist mandag ble Verdens matvaredag markert over hele verden for å belyse vår tids kanskje største utfordring: Hvordan brødfø en raskt økende befolkning i en verden med klimaendringer og stadig større knapphet på og kamp om naturressurser som jord og vann?

Den internasjonale situasjonen med betydelig usikkerhet om framtidig matforsyning er et viktig bakteppe, også for norsk landbrukspolitikk. Vi kan ikke kun basere oss på import av mat fra andre land, men må utnytte våre egne naturressurser gjennom et aktivt landbruk i hele landet.

Forrige spørsmål kom også fra Fremskrittspartiet, men

handlet om hvordan jeg kan få flere til å bli selvstendig næringsdrivende innenfor matvareproduksjonen i landbruket. Jeg mener det er opplagt at omfattende kutt i inntektsmulighetene vil være et svært negativt bidrag i så henseende.

Torgeir Trældal (FrP) [12:08:17]: Vi ser at norsk skjerming er høyest i verden. I Norge ligger skjermingsstøtten på 61 pst., mens man i EU ligger på 20 pst. Så her ligger vi langt unna, noe som gjør at råvareprisene blir høyest i verden.

Vi ser også i den siste rapporten som kom ut i går, som bl.a. ble omtalt på NRK, at matprisene for en familie er 15 000 kr dyrere i Norge enn om man handler i Sverige. Hvis en barnefamilie som kanskje bruker ti–tolv liter melk i uken, drar over grensen og kjøper all melk i Sverige, får de en besparelse på 3 500–5 000 kr. Det er tall som er lagt fram av næringen, og det skyldes landbrukspolitikken i dag.

Det jeg vil utfordre statsråden på, er: Ser han ikke at det som skjer nå, er at nordmenn drar til Sverige og handler, og at det igjen kommer til å skade den norske matvareindustrien?

Statsråd Lars Peder Brekk [12:09:24]: Jeg må få lov til å spørre: Er norsk mat spesielt dyr? Jeg synes vi skal gå i rette med framstillingen. Alt er dyrt i Norge. En gjennomsnittsfamilie bruker imidlertid kun 10–11 pst. av inntekten sin på mat. Det er noe det laveste vi har i Europa. Som jeg har nevnt tidligere, gjør kostnadsnivået i dette landet at det blir dyrt. Svenske lønninger er 30 pst. lavere enn lønningene i Norge.

Det er tverrpolitisk enighet om at vi skal ha en matvareproduksjon i landbruket i Norge. To forhold gjør at det har en pris – det er det viktig å ha med seg. Det ene er naturforholdene. Det er bratt, kronglete og kaldt i dette langstrakte landet. Og det andre er, som jeg har nevnt, kostnadsnivået. Nordmenn har høyere lønninger enn de aller fleste. Alt er dyrt i Norge. Norske lønninger ligger, som jeg sa, 30 pst. over de svenske, og da blir også varer og tjenester i nabolandet vårt 30 pst. rimeligere.

Den Virke-rapporten som det vises til her, kom i dag. Jeg har dessverre ennå ikke fått tid til å lese den i hele sin bredde, men der sies det at det er 31 mrd. kr i merkostnad for de norske matvarekjedene. Det utgjør for landbruket 8 mrd. kr – og skjermingen er en viktig bit av det – 13 mrd. kr skyldes norsk kostnadsnivå, altså norsk lønnsnivå, og 9,5 mrd. kr er uforklart, slik jeg har forstått det. Det sa også Matkjedeutvalget, så slik sett har den samme konklusjonen kommet. Jeg er glad for at vi har fått denne utredningen, og vi skal bruke den aktivt når vi jobber videre med høringen om Matkjedeutvalgets innstilling.

Presidenten: Statsråden fikk litt utvidet taletid, så presidenten skal være litt lempelig også med representanten.

Torgeir Trældal (FrP) [12:11:08]: Når vi går inn og ser på prisene, viser rapporten fra NILF, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, at det koster 31,3 mrd. kr mer for nordmenn å handle i Norge enn det ville gjøre å handle i Sverige. Det det hele tiden skyldes, er jo den måten man legger til rette på for bøndene i dag. Bøndene er, med statsråd Brekk, i dag styrt av rigide regler. Det er jo engang slik at hvis en som skal åpne et bakeri, får beskjed om at man bare får lov til å selge ti brød, hvordan skal den bakeren klare å leve av det? Ellers må man gå på statlige subsidier.

Dette er et bevis på at det er den landbrukspolitikken som føres i dag, som gjør at det ikke går. Det vi ser nå, er at prisene i verden går ned. Det kom forrige torsdag ut en rapport som viser at prisindeksen i verden går ned, mens den i Norge går opp. Da er mitt spørsmål til statsråden: Hvilke tiltak vil statsråden nå gjøre for å skjerme norsk matvareindustri, når man får disse prisforskjellene? Norsk matvareindustri sliter i dag med høye lønninger og dårlig effektivitet på grunn av høye råvarepriser.

Statsråd Lars Peder Brekk [12:12:18]: La meg få gå i rette med representanten Trældal. De 31 mrd. kr har sin årsak i følgende punkter, slik jeg har lest det på morgenen i dag:

8 mrd. kr er en konsekvens av landbrukspolitikken og beskyttelse av norsk landbruk, 13 mrd. skyldes det norske kostnadsnivået – det kan en ikke legge på den norske bonden som et ansvarsområde – og 9,5 mrd. kr er uavklart. Det kan ha med konkurranseforhold og manglende konkurranse i dagligvarebransjen å gjøre. Dette ser vi på.

Det som er viktig nå, er at vi ser at det koster å ha et landbruk i dette landet. Det må også Fremskrittspartiet innse, hvis de ønsker å stå for at vi skal ha matvareproduksjon her. Det koster noe, i den forstand at vi ønsker en produksjon fordelt på alle fylker. Det Fremskrittspartiets politikk går ut på, vil være å sentralisere all produksjon til noen få områder og åpne grensene for import, noe som vil radere ut mye av det vi ønsker oss – radere ut mulighetene til trygg mat, radere ut mulighetene for at norske forbrukere får de produktene de ønsker seg, altså norske landbruksprodukter.

Spørsmål 12

Bård Hoksrud (FrP) [12:13:42]: «Politi, brannvesen og luftambulans» – det er en liten trykkfeil her, det skulle vært ambulansetjeneste – «i Telemark er helt avhengig av frivillige dykkere fra Skien og Bamble Røde Kors, som er den eneste dykkerberedskapen i fylket. Arbeidstilsynet sier nå de frivillige dykkerne ikke lenger får lov til å redde liv, og har pålagt Røde Kors å sende dykkerne på dyre kurs, slik at de kan bli sertifiserte redningsdykkere.

Vil statsråden i denne saken vurdere overgangsordninger og/eller tilskudd til å gi de frivillige mannskapene de nødvendige kursene?»

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:14:16]: Saken som representanten Hoksrud viser til, har bakgrunn i et tilsyn som Arbeidstilsynet utførte overfor Bamble Røde Kors og Skien Røde Kors i februar i år, og som nå har resultert i et pålegg om at dykkere og dykkerledere som skal utføre redningsdykk, må gjennomgå en sikkerhetsopplæring i henhold til bestemmelsene i forskrift om dykking. Så vidt jeg forstår, har ikke det lokale politi og brannvesen egne dykkere, slik at de i stedet har inngått beredskapsavtale med Røde Kors.

På bakgrunn av den pålagte sikkerhetsopplæringen skal det utstedes dykkersertifikat for redningsdykkere. Jeg vil presisere at dette ikke er noe nytt krav, men et krav som har vært der siden 1998. Det er derfor ikke aktuelt med noen formell overgangsordning i denne forbindelse.

Kostnadene for et redningsdykkersertifikat er omtrent 30 000 kr, og det tar ca. 45 skoledager/kvelder å gjennomføre kurset. Jeg har forståelse for at dette kan oppleves som en betydelig utgift, men vil understreke at Arbeidsdepartementet ikke har budsjettmidler til å gi et slikt tilskudd. Jeg har imidlertid fått opplyst fra Justisdepartementet at Røde Kors får et årlig tilskudd på 2 mill. kr.

Til slutt vil jeg nevne at det ikke er slik at Bamble og Skien Røde Kors ikke får tid til å områ seg. Fristen for å oppfylle påleggene er etter hva jeg har fått opplyst, satt til 31. mai neste år.

Arbeidstilsynet har for øvrig fortalt meg at de har fått varsel om at vedtakene vil bli påklaget. Jeg ønsker derfor ikke å uttale meg for mye konkret om denne enkeltsaken.

Bård Hoksrud (FrP) [12:15:55]: Senest i dag hadde jeg kontakt med ambulansetjenesten i Bamble kommune. De er kjempefornøyd. De er veldig opptatt av at dette er en viktig beredskap å bevare, for det handler faktisk om å redde menneskeliv når ulykken skjer på sjøen. De er nå veldig bekymret for de signalene og det pålegget som Arbeidstilsynet har gitt. Fordi dette er en organisasjon, anser man det som en virksomhet. Men hvis det hadde vært enkeltpersoner, kunne politiet brukt akkurat hvem de ville til å gjøre disse dykkene, hvis de bare hadde dykkersertifikat og inngår en avtale. Jeg synes det blir litt rart for en organisasjon som er tuftet på frivillighet, hvor det handler om frivillighet, og hvor folk stiller opp gratis for å redde mennesker. Så jeg hadde håpet at statsråden ville sett på det pålegget som nå er kommet, og kanskje vurdert å gi unntak for organisasjoner. Røde Kors er i hvert fall veldig opptatt av man bør få unntak så lenge man ikke driver en virksomhet i normal forstand.

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:16:56]: Som jeg sa avslutningsvis i mitt forrige svar, vil jeg være tilbakeholden med å gå konkret inn på denne saken, for den kan havne på mitt bord. Men jeg kan si noe overordnet, generelt om problemstillingen.

Det er slik at dykkerforskriften og de kravene den stiller, er satt for å gjøre de personene som utfører den jobben, best mulig kompetente, og for å sørge for at de kan det de skal for ikke å pådra skade på seg selv eller på

dem de utfører oppdraget for. Så vidt jeg forstår, dreier det seg i en sak som denne også om at politi og redningsvesen i kommunen ikke har denne funksjonen selv, men fullt ut får denne funksjonen utført av en annen organisasjon. Så kan den være frivillig eller ikke, men i realiteten utfører de det oppdraget som ellers kunne vært utført i kommunen med ansatte folk i kommunen. Det blir rart om man skal ha ulike sikkerhetsregler, at jeg som borger skal bli reddet av en person med andre krav til sikkerhet, fordi man har den ene eller andre organiseringen.

Bård Hoksrud (FrP) [12:18:01]: Det blir enda mer rart ikke å bli reddet, for det er konsekvensen av at man skal legge ned denne tjenesten. Poenget er nettopp at kommunene ikke har råd til å iverksette denne typen beredskap. Det koster enormt mye penger å ha en slik type beredskap på plass 24 timer i døgnet. Det betyr at nærmeste dykker er i Drammen, og hvis det skjer en ulykke på Telemarkskysten, er det dessverre sannsynlig at mennesker omkommer. Det er det dette handler om. Røde Kors er veldig opptatt av at dette er politiets ansvar, for det er politiet som rekvirerer disse dykkerne for å gjøre jobben.

Mener statsråden at Arbeidstilsynet skal overprøve politiet? Eller burde det faktisk være politiet som har ansvaret for sikkerheten, tryggheten og beredskapen og for at man har en beredskap, slik at man redder mennesker, i stedet for at man risikerer at mennesker ikke blir reddet fordi kommunene ikke har noen som helst mulighet til å få på plass en slik beredskap?

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:18:58]: Her må vi være prinsipielle. Poenget er at vi har regler for hva som skal til for å drive dykking på dette nivået, og de reglene er fastsatt på bakgrunn av noen vurderinger. Jeg vil tro at de aller, aller fleste er enige om grunnlaget for de reglene.

Så er jeg ansvarlig for et arbeidstilsyn som har som jobb å føre tilsyn med at de reglene er fulgt. Så avdekker man at her brukes en tjeneste – som representanten også selv sier – som enhver annen type tjeneste i kommunen, men de har altså ikke dette sertifikatet. Da er det min og Arbeidstilsynets plikt – med det forbehold at jeg ikke går inn i denne saken, jeg bare understreker det igjen – å påpeke at her har man ikke oppfylt de sikkerhetskravene som man skal. Så kan man alltid anføre, som representanten gjør, at det er dyrt for kommunen å skaffe det, men jeg vil aldri gå inn i en ordning hvor jeg sier: Ja, men da slakker vi på sikkerhetskravene fordi kommunen ikke kan dette. Det er det prinsipielle i dette spørsmålet. Og jeg understreker igjen: Det er 35 000 kr. Det skulle ikke være umulig å få gjennomført dette.

S p ø r s m å l 1 3

Bjørn Lødemel (H) [12:20:23]: Eg har følgende spørsmål til fiskeri- og kystministeren:

«I eit oppslag i NRK Sogn og Fjordane 10. oktober 2011 blir det vist til at kvalitetssikringa av Kystverket sin siste rapport om Stad skipstunnel er send Fiskeri- og kystdepartementet. No viser det seg at det skal lagast nye utgreiingar, og det blir trekt i tvil om båtane vil treffe tunnelen i dårleg vær. Dette blir den 18. utgreiinga om Stad skipstunnel, og dette burde vore klarlagt for lenge sidan.

Kva seier kvalitetssikringa om samfunnsøkonomisk nytte av Stad skipstunnel, og når blir rapporten offentleggjort?»

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:21:04]: Som representanten Bjørn Lødemel peker på, har vi i det siste sett flere oppslag i media om kvalitetssikringen av utredningen om Stad skipstunnel. Dette gjelder særlig den tilleggsutredningen som Kystverket nå har til vurdering om bruk av skipstunnelen under de verst tenkelige bølge- og strømforholdene i området.

Representanten Lødemel spør om når rapporten fra kvalitetssikrerne vil bli offentleggjort. Til det vil jeg si at det per dags dato ikke foreligger noen ferdigstilt rapport fra de eksterne kvalitetssikrerne. Når rapporten foreligger, vil den bli offentleggjort. Imidlertid gjenstår det fremdeles ubesvarte spørsmål før den kan ferdigstilles.

For kort å dra historikken ble Kystverkets utredning om Stad skipstunnel lagt fram ved årsskiftet 2010/2011. Denne utredningen ligger offentlig tilgjengelig på Kystverkets hjemmesider. Arbeidet med den eksterne kvalitetssikringen av Kystverkets utredning ble startet opp i februar 2011.

I løpet av den eksterne prosessen har det blitt reist spørsmål fra kvalitetssikrernes side om bruk av tunnelen under dårlige værforhold er tilstrekkelig utredet. Kystverket er derfor bedt om å vurdere det nærmere.

Kvalitetssikrerne vil først ferdigstille sin rapport etter at dette arbeidet er gjort. Jeg er blitt fortalt at den kvalitetssikringen kan foreligge tidlig i 2012. Vi vil med det fremdeles være i rute i forhold til den tidsplanen som er skissert i Nasjonal transportplan med mulig oppstart i siste halvdel av planperioden 2010–2019 dersom det besluttes å gå videre med prosjektet.

Vi ønsker ikke noe hemmelighold rundt utredningene om Stad skipstunnel. Kystverkets utredning er som jeg allerede har sagt, offentlig. Når den eksterne kvalitetssikringen foreligger, vil også den offentliggjøres. Denne gjennomgangen vil være et viktig bidrag i regjeringens videre behandling av saken før vi kommer tilbake til Stortinget med et forslag om den videre oppfølging av Stad skipstunnel.

Bjørn Lødemel (H) [12:23:13]: Eg takkar for svaret. Eg må innrømme at det er svært trist å sjå at Stad skipstunnel er send ut på nye utgreiingar. Det er svært skuffande for alle som har kjempa i årevis for å byggje denne skipstunnelen. Det er òg svært beklageleg at det blir sett fram flåsete uttrykk om at det ikkje er sikkert at båtane treffer holet, slik det blei gjengitt i NRK Sogn og Fjordane. Det er direkte mistillit frå statsråden si side, både over-

for båtførarar, tunnelforkjemparar og ikkje minst overfor alle dei som har laga tilrådingar tidlegare, m.a. NIVA og SINTEF.

Stad skipstunnel er eit svært viktig samferdselsprosjekt på kysten. Det er grunnen til at så mange har kjempa i årevis for å realisere dette prosjektet. Ser ikkje statsråden at flåsete uttrykk og stadig nye utgreiingar er med på å svekkje støtta til bygging av Stad skipstunnel, og er det ein del av hensikta med slike utspel?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:24:08]: Her er det altså kvalitetssikrerne som har bedt om en ny utredning. Det kvalitetssikrerne ber om, er å se på om det finnes grenseverdier for bølge-, strøm- og siktforhold. Sikt handler om det man ser når man skal gå inn i den tunnelen. Så kan det være at det har blitt oppfattet som flåsete, og kanskje handler det om min bruk av dialekt, men sikt er ett av de temaene kvalitetssikrerne har bedt om blir utredet i det området som er så vanskelig at tunnelen eventuelt må stenges for enkelte eller for alle fartøy under bestemte forhold. Det er altså ikke mine ord, men det er kvalitetssikrerne som ber om det. Så, som sagt, det kan være i min oversettelse og ordbruk at jeg kan bli oppfattet som flåsete. Det var i alle fall ikke min mening.

Bjørn Lødemel (H) [12:25:11]: Eg takkar for svaret. Stad skipstunnel går jo innarst i to fjordbotnar, og det er éin av grunnane til at så mange har reagert på dei uttrykka som har kome. Eg må innrømme at statsråden er på gyngande grunn, for å seie det mildt, i denne saka. Det kom òg fram tidlegare i den munnlege spørjetimen. Det er kanskje ein av grunnane til at statsråden har godkjent at han skal ut på nye utgreiingar. Eg har lært gjennom eit langt liv i politikken at dersom ein skal få gjennomført viktige prosjekt, handlar det om både politisk evne og politisk vilje til gjennomføring.

Eg sa til avisa Firdaposten i går at eg ville krevje eit ærleg svar om Stad skipstunnel i spørjetimen i dag. Mitt spørsmål til statsråden, som eg ber om eit ærleg svar på, er følgjande: Ønskjer statsråden at Stad skipstunnel blir bygd, eller ønskjer statsråden det ikkje?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:26:05]: Jeg er uansett spørsmål opptatt av å gi ærlige svar. Det står man seg på, absolutt. Mitt ærlige svar er at her er det faktisk ikke hva jeg ønsker eller ikke, men hva som kommer fram i utredningen, i kvalitetssikringen. Så blir det da regjeringen som til sjuende og sist skal konkludere for vår del på veivalg videre. Det å ha et godt beslutningsgrunnlag er for meg ekstremt viktig – og uansett sak. Jeg er veldig tilhenger av å ha både fag og kvalitet i bunnen og ikke minst kunnskap. Jeg må innrømme at jeg selvfølgelig ikke sitter med denne kunnskapen selv, og jeg er helt avhengig av å få et godt beslutningsmateriale. Det mener jeg at jeg får gjennom denne prosessen, og så er

det helt sant, som det har vært sagt flere ganger, at det ligger en ganske stor bunke med utredninger i bunnen, men for statens del er det egentlig to av dem staten har satt i gang. Alt det andre er selvfølgelig også med i den videre vurderingen. Det jeg også har sagt, er at vi holder tidsplanen – det er det viktigste. Så jeg kommer tilbake til Stortinget i tråd med det som er sagt i Nasjonal transportplan.

S a k n r. 3 [12:27:14]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Presidenten antar at representanten ikke ønsker ordet før møtet heves? – Dermed er møtet hevet.

Møtet hevet kl. 12.28.
